

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE

AYLIK DÜŞÜN DERGİSİ

YIL : 5

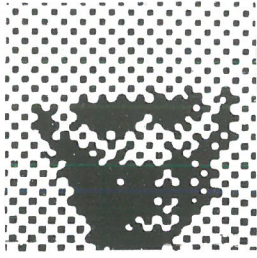
SAYI : 45

OCAK/1998

ISSN 1300-4204

Kalpaksız Kuvayi Milliye'de
araştırmacı gazeteci, yazar
UĞUR MUMCU
(24 Ocak 1993)

Demokrasi ve hukukun yılmaz savaşçısı,
ADD kurucusu ve ilk Genel Başkanı
MUAMMER AKSOY
(31 Ocak 1990)

Sahibi

ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE DERNEĞİ ADINA

M. SUPHİ GÜRSOYTRAK

GENEL BAŞKAN

BASIN VE YAYIN KOORDİNATÖRÜ

Av. MEHMET UĞURLU

GENEL SEKRETER

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Av. ŞAKİR KEÇELİ

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

NEVİN BALTA

YAYIN KURULU

Em. Gn. CELİL GÜRKAN

Prof. Dr. ÖZER OZANKAYA

Prof. Dr. SÜLEYMAN ÇETİN ÖZOĞLU

GÜRBÜZ TÜFEKÇİ

ORHAN VELİDEDEOĞLU

İZZET POLAT ARARAT

ALİ NEJAT ÖLÇEN

ULUÇ GÜRKAN

YEKTA GÜNGÖR ÖZDEN

NEZİH GENÇLER

MUSTAFA COŞTUROĞLU

VERİ TOPLAMA VE REKLÂM GRUBU

AHMET KAHRAMAN, VEYSEL YILMAZ

İLETİŞİM ADRESİ

G.M.K. BULVARI NO:102/7-8

06712 MALTEPE/ANKARA

TEL: (0.312) 232 02 09 • 232 03 97

FAKS: 232 03 98

DERGİ HESABI

POSTA ÇEKİ - 105906 ANKARA

TASARIM VE UYGULAMA

SİREM-BASIN LTD. ŞTİ.

Tel: 232 09 66 / ANKARA

MONTAJ VE BASKI

ÖZKAN MATBAACILIK

Tel: 229 59 74 / ANKARA

ISSN - 1300 - 4204

İÇİNDEKİLER

AYIN YORUMU

M. SUPHİ GÜRSOYTRAK 1

Prof. Dr. Muammer AKSOY'un

ADD'nin Kuruluşu ile İlgili Düşüncesi

"ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE" 3

Katiller Nerede?

BAKİ ÖZILHAN 4

Uğur Mumcu

PROF. DR. ALPARSLAN IŞIKLI 6

Seninle Gurur Duyuyoruz...

EROL ERTUĞRUL 8

Uğur Mumcu Katledilişinin 5. Yılında

Tüm Yurtta Anıldı

NEVİN BALTA 9

Ölümünün 5. Yılında Sis Perdesi Aralanmadı

NEVİN BALTA 12

BASIN'dan

Atatürk Türkiye'sinde Yaşayacağız

RAİF ERTEM 14

Uğur Mumcu

PROF. DR. TOKTAMIŞ ATEŞ 15

ŞİİR • ŞİİR

SABAHAT GEREDE 16

Eğitim: Nasıl Bir İnsan İçin?

ZEKİ SARIHAN 17

Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Refah Partisinin

Kapatılması ile İlgili İddianamesidir.

"ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE" 22

Düşünce Dostluğu

İSMAİL KARAAHMETOĞLU 26

Atatürk ve Liderlik

MUSA HİKMET YAVUZYİĞİT 27

Yanlış Ata Oynayanlar

ZEKİ ERGUN 29

Atatürkçü Düşünce ve Atatürkçülük

BEKİR ÖZGEN 30

DİZE • DİZE

PROF. DR. HALİL ÇİVİ 32

CELÂL SAKINMAZ 33

İyi ki Öldün Atam (!)

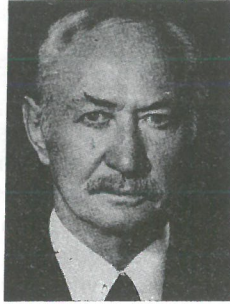
SABAHATTİN EDREMİTLİ 34

ADD Çaycuma Dergisi

"ATATÜRKÇÜ DÜŞÜNCE" 36

AYIN YORUMU

M. Suphi GÜRSOYTRAK
ADD Genel Başkanı

Ocak ayında dünyada ve ülkemizde cereyan eden olaylar dikkate alındığında iç olayların daha ağır bastığını gözlemekteyiz.

2 Ocak 1998 tarihinde basına baktığımızda sırasıyla şu hususları saptamaktayız. Deniz Baykal CHP'nin 1998'den beklentilerini Cumhuriyete değerlendirek "iktidara hazırız." 30 yılına devredilmek istenen dağıtım şebeke enerjisinde yağmanın itirafı.

"ABD Dışişleri Bakanlığının sözcü vekili James Foley İran üzerinden Türkiye'ye Türkmen doğal gazının gelecek projenin yaşama geçirilmemesini ümit ettiklerini belirtti."

Amerika'nın sigara tekellerinin Ortadoğu ve Asya'ya yayılma savaşında Türkiye'yi "stratejik nokta" olarak tanımladıkları anlaşılmaktadır. Türkiye Ziraatçiler Derneğinin yönetim kurulu başkanı İbrahim Yetkin "senaryonun son hamlesi yapıldı." Eğer bu tepkileri aşarlarsa Türkiye'yi işgal edecekler.

Avrupa'da ve ABD'de anti-sigara kampanyaları karşısında Türkiye pazarına yönelen yabancı sermaye amacına ulaşmaktadır.

1986 yılında o zamanki Başbakan Turgut Özal gece yarısı meclisten geçirttiği ve muhalefete gol attım dediği yasayla, Türkiye'ye giren yabancı tekeller, Türkiye sigara fabrikalarını paylaşmaya başladılar. British American Tobacco, Philip Morris ve Reynolds gibi şirketler Türkiye'de faaliyete geçmiş bulunmaktadır.

Akhisar sigara fabrikasının 1000 dekar arsasının iki önemli sigara markasının değeri en azından 300 trilyon olarak hesaplanıyor. Oysa İngiliz Şirketine ise %51 hisseye karşılık yatıracağı para 71 milyon dolar yani 14 veya 15 trilyon lira. Fabrikaya ve sigaralarımıza biçilen değerinde onda biri.

TEKEL, bir yılda şu andaki fiyatlarla 89 (06 Ocak 1998 tarihli) trilyon lira satış hasılatı sağladığı markası SAMSUN'u, 100 milyon dolar yani 20 trilyon liralık bir

bedelle 49 yıllığına yabancı firma kiralamıştır.

Bu alışverişte Akhisar sigara fabrikası için yabancı şirketler ile ortak olacak tekelin sermayeye katılımı, yarım kalmış binalar 91 hektar arazi, yaprak tütün dahil, nakit şeklinde belirlenmiştir.

Tekel, piyasaya bugünkü kur değeriyle 1.336.000 liraya satabileceği işlenmiş yaprak tütünü, ortak olduğu yabancı firmaya 369.000 lira üzerinden %15 kârla devretmektedir. Bütün bu hususlar tekelin nasıl peşkes çekildiğini Türk tütüncülüğüne nasıl darbe vurulduğunun açık kanıtlarıdır.

Bu yılda Hazine yeni yıla borç batağında girmiş bulunmaktadır. Bu yılın ilk 3 ayında toplam 3 katrilyon 33 trilyon liralık iç borç ve 1,6 milyar dolarlık dış borç geri ödemesi yapmakla karşı karşıya bulunmaktadır.

Bununla birlikte Vergi yükünün en ağır bölümü hâlâ çalışanların sırtında bulunmaktadır. Yeni vergi tasarısı hazırlıkları yapılırken hükümet asgari ücretle çalışanları birinci derecede ilgilendiren vergi taban oranını %25'ten %20'ye maalesef indirememiştir. Ama sıradan vatandaşların ve çalışanların kıt kanaat tasarruf ederek bankalarda bulunan mevduatlarının vergi oranı %13,2 yükselmiştir. Keza buna karşılık repo gelirlerine ancak %6 stopaj uygulayabilmektedir.

Hazine bonosu ve devlet tahvili başlangıçta %12 kadar stopaj getirmişken rantiyecilerin baskısına dayanamamış oranı %6'ya indirmiştir.

İç borç faizinin ulusal gelire oranı ise normal değerini 10 puan geçerek %11'e yükselmiştir. Keza kamu açıkları yine önceki hükümetlerin yaptıkları gibi iç borçlanma devam edeceği açıklanmıştır.

Diğer taraftan ülkemizde gelir dağılımındaki adaletsizlik büyük boyutlara ulaşmıştır. Örneğin İstanbul'da en zengin ailenin geliri ile en yoksul ailenin gelirinin arasındaki fark 1437 katına ulaşmıştır.

Doğu, Güneydoğu ve Marmara Bölgelerinin gelir dağılımı arasında 9 misli bir fark oluşmuş bulunmaktadır. Gelir dağılımındaki en adaletsiz kentlerin İstanbul, Adana ve Erzurum olduğu görülmekte. Adilce olanlar ise Zonguldak, Gaziantep ve Malatya kentleridir.

İstanbul'da en zengin %10'luk kesim kentteki gelirin %52'sini alırken, tepedeki %5'lik kesimi oluşturan 90 bin aile gelirin %42'sini almaktadır. Geriye kalan yaklaşık 1.700.000 aile gelirin %58'ni paylaşmaktadır. En tepedeki %1'lik kesimi oluşturan 18.000 varlıklı aile ise gelirin %29'nu almaktadır.

Gelir dağılımındaki adaletsizliğin ülkeler üzerindeki tahribatı, Yeni Dünya Düzeni uygulamasına tabi olan ülkelerde çok büyük boyutlara ulaşmıştır. Bu gelişmeler sosyal patlamalara neden olmaktadır.

Nitekim Meksika'da ülkenin en yoksul eyaleti olan Chiapas'da halk ayaklanmıştır. İktidardaki kurumsal

Devrimci Parti (PRI)'ye, bağlı zapatita Ulusal Kurtuluş Ordusu (ezln) nu destekleyen yerlilere yönelik saldırılar yapılmaktadır.

Bu arada Merkez Bankası Teftiş Kurulu üyesi Sayın Ergin, çıkarılmış yasada kara para tanımının dar tutulmasının bu konuda yürütülecek mücadeleyi olumsuz etkileyeceğini belirtmiştir. Mali suçları araştırma kurulunun (MSAK) örgütlenmesi gerekli araştırma ve incelemeleri yapabilecek yeterlilikte değildir.

İşadamı Memduh Hacıoğlu, Türkiye'nin ödeyeceği dış borç kadar yeni borç bulamaması halinde Güney Kore benzeri bir döviz krizine girebileceğini, bulunan kaynakların küçük bir zümreye dağıtılmasıyla krizin boyutlarının büyüyeceğine hükümetin dikkatini çekmeye çalışmıştır.

Enflasyon %100 vurmaktadır. Bu yüksek fiyatların ve enflasyonun indirilemediği takdirde 1998 yılını Türkiye halkı büyük sıkıntı içinde geçirmek zorunda kalacaktır.

Bu arada Çanakkale Boğazı'ndan Ege Denizi'nin uluslararası sularına çıkış yapan gemilerin, Yunan Deniz Kuvvetlerine bağlı savaş gemileri tarafından arandığı ve sorguya çekildiğini gözlemekteyiz. Hükümet, ortakları arasında görünen anlaşmazlıklar nedeniyle bugünlerde bir güven zirvesi yapılacağı ve sorunların teker teker çözüleceğini açıklamış bulunmaktadır.

17 Ocak 1998 tarihinde Refah Partisi Anayasa Mahkemesinin çoğunluk kararı ile kapatılmış ve genel başkan dahil 5 üyesinin milletvekilliği de düşürülmüştür. Böylece bu kişiler hakkında uzun zamandan beri beklenen yargı yolu açılmıştır.

Anayasa Mahkemesi, 22 Ocak 1998 verdiği bir kararla Kumarhanelerin kapatılmasını sağlamış bulunmaktadır.

Uzun zamandan beri Montros Sözleşmesi çeşitli ülkeler tarafından gündem konusu yapılmaktadır.

Bu arada İngiliz The Guardian gazetesi, 1998 Mayıs'ında Londra'da yapılacak olan Seyir Güvenliği Konferansı öncesinde yine Türk Boğazlarının üzerine dünya uluslarının dikkatini çekecek bir makale yayınlamıştır.

Ocak ayı içinde dikkatleri çeken bir konu da Irak ve Irak kökenli Türkmenler ve Türkiye kökenli bazı kürt ailelerinin, PKK ile Almanya işbirliğiyle İtalya'ya yönelik göçe zorlandığı görülmüştür. Bu konuyu AB ülkeleri nezdinde aktüel halde tutabilmek için Ankara'da İngiliz Büyükelçi Müsteşarı Hıgat Mertimer sözde İHD Başkanı Akın Birdal'a, Sivil Toplum Örgütlerini temsilen Büyükelçilikte bir birinfiing tertip etmiştir. Oldukça dikkat çekicidir.

Bu arada Alman Dışişleri Bakanı Klaus Kinkel'in "kürt sorununu çözün" demesi ve "irtica hakkının insan

hayatının korunması için tanınan bir sığınma hakkı" olduğuna işaret etmesi bu göç işini PKK ile ortak bir tezgahladıklarının kanıtıdır.

DYP Genel Başkan Yardımcısı sayın Hayri Kozakçıoğlu, "Türkiye'de kürtçe eğitim yapılmalıdır." şeklinde bir açıklama yaptı.

Cezayir'de şeriatçılar yine katliamlarına devam etmektedirler. Kurban Bayramında bir günde 412 kişi öldürülmüşlerdir. Bu şekilde Cezayir'de şeriatçı İslam ugruna bir yılda 80.000 kişi öldürülmüştür.

Washington Posftan Barış Enstitüsü (usıp) araştırmacılarından Lonis Klaveras isimli kişi "Bu iki mütefik ülkenin savaşa girmesi NATO'ya büyük zarar verecektir. NATO ülkeleri bu iki ülkeye karşı sert bir tutum sergilenmesinin zamanı gelmiştir. Eğer bu, Türkiye ve Yunanistan'ın ya da bunlardan herhangi birinin NATO'nun askeri tatbikatlarından dışlanması ya da bu iki ülkeye yapılan Askeri yardımın askıya alınması anlamına gelecek ise, öyle olsun" şeklinde bir görüş ileri sürmüştür.

Türkiye - ABD stratejik işbirliğini geliştirme yolunda Türkiye'ye gelmiş bulunan Amerika Ticaret Bakanı William Daley, "Özelleştirmeyi sınırlayan yasalar değiştirilerek Amerikan Banka ve firmalarının ULUSLARARASI hakem tayin edebilme olanağı sağlanmalıdır. Uluslararası tahkim, bütün ülkelerde uygulanıyor yalnız Türkiye'de Anayasada engel var" diyerek bu konulardaki isteklerini dile getirmiştir.

13.01.1998 tarihinde Başbakanlık Teftiş Kurulu Başkan Vekili Kutlu Savaş 300 sayfalık "Susurluk Raporu"nu Başbakana sundu. Rapor sorunun çözümü için 27 öneri dile getirmiştir.

Bu raporu değerlendiren Sayın Cindoruk durumu "Çete devlete sızmıştır." şeklinde bir ifadeyle devletin ne hale getirildiğini göstermiştir.

Böylece 12 Eylül eylemi öncesi ve sonrası suçlu olarak aranan "belli kişilerin" gerek MİT gerekse Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yasadışı işlerde kullanıldığını tamamen ortaya çıkarmıştır.

30 Ocak 1998 tarihinde basına yansıdığı kadarıyla bu çete mensuplarının kardeş ve dost Azerbaycan devleti başkanı Sayın Haydar Aliyev'e karşı başarısız bir darbe girişimine teşebbüs etmişlerdi. Bu girişim, bir süre devletimizle Azerbaycan devleti arasında soğukluk doğmasına neden olmuştur. Resmî görevli Azerilerle birlikte çete olarak ortaya çıkan grubun terptilediği ortaya çıkmıştır.

Kurucu Başkanımız Prof. Dr. Muammer Aksoy, sevgili kardeşimiz Uğur Mumcu ve tüm değerli şehitlerimiz, yalnız 426 şubemiz dahil üyelerimiz tarafından değil halkımızca bütün Türkiye'de çeşitli etkinliklerle anılmış ve devletteki canilerin biran önce yakalanması dilek ve iradelerini ortaya koymuşlardır.

Prof. Dr. Muammer AKSOY'un A.D.D.'NİN KURULUŞU İLE İLGİLİ DÜŞÜNCE

İçişleri Bakanlığına sunulmak üzere Ankara Valiliğine;

İlgi: İçişleri Bakanlığının 9.10.1989 günlü ve 20.10.1989 günü tebellüğ ettiğimiz Şube: Güvenlik, Büro Dernekler, Sayı: (1) 7510 yazınız.

İlgide kaydettiğimiz yazımızın içeriği, Ankara Valiliği Emniyet Müdürlüğünün yukarıda belirtilen yazısıyla bana 23.10.1989 günü bildirilmiş bulunmaktadır. Yasal süresi içinde, Bakanlığınızca yeni bir idari karar verilmesini dilemekteyim. Şöyle ki: Bana ulaştırılan yazıda, Bakanlar Kurulunun 23.12.1988 gün, 88/13617 sayılı kararından ve kararnamedeki Atatürk sözcüğünü kullanma koşullarından söz edildikten sonra, **"kurulmak istenilen Atatürkçü Düşünce Derneğinin bu isim altında kurulmasının mümkün olmadığı"** bildirilmiştir.

2587 sayılı yasa ile Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal'e Atatürk soyadı verildikten sonra, 17.12.1934 gün, 2622 sayılı yasa ile de, bunun öz ya da soyadı olarak hiç kimse tarafından alınamaması kabul edilmişti. Bugün yürürlükte olan 2908 sayılı Dernekler Kanununun 65. maddesinde de, "Atatürk, Mustafa Kemal" kelimeleri ile, maddede sayılan diğer sözcüklerin veya baş ve sonlarına getirilen eklerle teşkil edilecek kelimelerin, ancak Bakanlar Kurulu kararıyla derneklerce ad olarak kullanılabilmesi öngörülmüştür.

Bu yasal kurallarla, büyük kurtarıncının ve Türkiye cumhuriyeti kurucusunun adının veya soyadının sömürülmesinin ya da kişi ve kuruluşlarca kötüye kullanılmasının önlenmesinin istendiği açıktır.

Derneğimiz ise, "Atatürkçü düşünüş ürünü devrim ve ilkelere bütünüyle sahip çıkmanın, bunu kamuoyuna anlatmanın, bu inanç ve düşünceyi canlı tutmanın, uygulamada takipçisi olmanın ve layik olduğu yücelikte tutmanın" peşindedir. Derneğimizin amaç maddesinde açıklandığı gibi, Atatürk'ün ilke ve devrimlerini, buna egemen düşünce sistemini incelemeyi ve duyurmayı, karşı akımlarla "yasal çerçeve içinde düşün savaşı vermeyi"; Atatürk'e ve Atatürkçülüğe inananları bir araya getirmeyi, güç ve amaçlarını birleştirmeyi, erek olarak benimseyen bir kuruluştur.

Bütünü anlatan, bunu özümleyen "Atatürkçü Düşünce" adını yansıtamaz ve tamamen yapay bir isim

haline gelir. Bu adın, "bir bütünün ayrılmaz parçası" olarak değerlendirilmesi gerektiği kanısındayız. Derneğin Atatürkçü düşünüş biçimini saptamak, yaymak ve savunmaktan başka bir amacı ve faaliyet alanı yoktur ki, başka bir isim alabilsin. Adlandırmada, Dernekler Yasasına ve onun 65. maddesinde güdülen amaca aykırı bir yön bulunmadığı inancını taşıyoruz.

(Parantez içinde arzetmek isterim ki, kurucularımızın çoğunluğu, Atatürk ilkeleri ve devrimleri konularında yapıtlar vermiş, pek çok makaleler yayınlamış, dersler ve konferanslar vermiş kişilerdir. Örneğin Onursal Başkanımız **Ord. Prof. Dr. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu** Atatürkçülük konusundaki çeşitli yazılarının ve konferanslarının yanında, Atatürk'ün sağlığında "Devrim Tarihi Dersleri" vermiş ve Atatürkçü buna yetkili sayılmış 8 şahsiyetten (Mahmut Esat Bozkurt, Yusuf Kemal Tengirşek, Recep Peker, Hikmet Bayur, Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, Enver Ziya Karal, Yavuz Abadan ve Ömer Lütfü Baran'dan) halen sağ olan 86 yaşında bir hukuk ve karakter anıtidir, 1 numaralı Atatürkçü ve onun doktrincisidir. Üstelik Atatürk'ü daha istiklal savaşı günlerinden beri yakından tanıyan bir şahsiyettir. Bu gibi kişilerin Atatürkçülüğü yaymak ve savunmak için kurdukları bir dernek, Atatürk adının kötüye kullanılmasına neden olmak şöyle dursun, -gereksiz te-vazuu bir yana bırakarak- arzetmek isterim ki, Atatürkçülüğün savunulması ve yaygınlaşması için eşi az bulunur bir güvencedir. Başka kurucu arkadaşlarımızın da, bu alanda üniversitelerde ders kitabı olarak okutulan yapıtları vardır. Gerekirse bunları da sunabiliriz. Bir misal olarak benim Atatürk hakkında her biri 60 sayfanın üstünde 4 adet uzun incelemenin ve birçok makalenin bulunduğunu arzetmek isterim. Bu nedenlerle kişilikleri ve Atatürkçülükle ilişkileri tamamen meçhul olan kişiler hakkında söz konusu olabilecek ölçütlerin, bizim derneğimiz hakkında uygulanması konunun sözüne de ruhuna da aykırı düşer. Bundan ötürü de, daha önceki kararın kaldırılmasını ve halen hükmi şahsiyet kazanmış olan derneğimizin, bu adı (Atatürkçü Düşünce Derneği adını) kullanmasında bir sakınca bulunmadığının lütfen tarafımıza bildirilmesi; ve başvurumuzun, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 11. maddesine göre değerlendirilmesini, Atatürkçü Düşünce Derneği Yönetim Kurulu adına saygılarımla dilerim.

30.10.1989

Muammer Aksoy Adalet Bekliyor:

KATİLLER NEREDE?

Baki ÖZİLHAN

On binlerce övgü, on binlerce tepki, on binlerce kınama...

Uğur Mumcu'nun alçakça ve kalleşçe bir cinayete kurban gitmesinden sonra, Atatürkçülere, laik devlet savunucularına sanki sihirli bir değnek dokundu.

Üzerlerine ölü toprağı serpilmiş olanlar bile gözlerini açtı, kıpırdadı...

Genci, ihtiyarı, kadını, erkeği yollara düştü, saygı duruşunda bulundu.

Binlerce el "Uğur'un ışığı" diye mum yaktı...

On binlerce insan, katille bulunsun, hesap sorulsun" diye parmaklarıyla cinayet şebekelerini, karanlık odakları gösterdi...

Uğur'un yokluğuna hiçbir zaman alışamayacak, böylesine bir ayrılışı, hazmedemeyecek olan meslektaşları ise kaleme sarıldılar.

Emin Çölaşan: "Arkandan ağlıyorum" derken, Rauf Tamer, "yazarken ağlayacağız ama, çok geç" diye Çölaşanı tamamladı.

İlhan Selçuk ise, Atatürkçülerin duygularını şöyle özetledi:

"Bedenimizin bir yanında eksiklik, benliğimizde bir boşluk, yüreğimizde keder"

Ama, bana göre Uğur Mumcu'ya yakışan en güzel tanımlamayı Yol-İş Sendikası yaptı. Sendikanın açıklanmasında Mumcu için "O sadece Cumhuriyet Gazetesi'nin değil, hayatı pahasına sahip çıktığı Türkiye Cumhuriyeti'nin gazetecisiydi..." denildi.

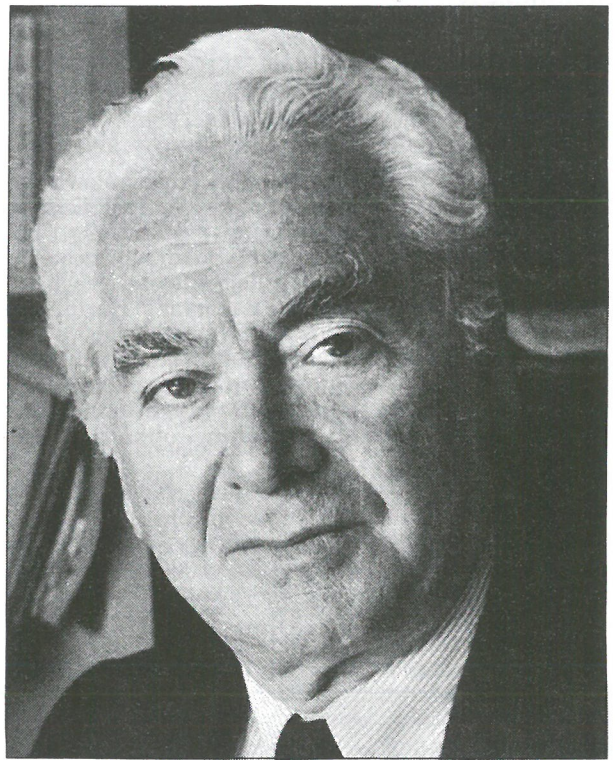
Ve Türkiye Cumhuriyeti Mumcu'yu koruyamadı...

Günaydın bu gerçeğin altını, "Mumcu, devleti korumak için her türlü karanlığın üzerine yürüdü, ama devlet onu koruyamadı" diye çizdi...

Peki, devlet koruyamadığı "Türkiye Cumhuriyeti'nin Gazetecisi" Uğur Mumcu'nun katillerini bulabilecek mi?

Eğer, yazılanlar çizilenler gerçekse, devletin içine yuvalanmış ve bütün dünyada boyası dökülmüş, kulaklarından tutularak yargı önüne çıkarılmış Gladio (Kontrgerilla) Türkiye'de hâlâ at oynatmaya devam ediyorsa bu kolay değil.

Benzeri cinayete kurban giden Prof. Dr. Muammer

Aksoy'un yüreği yanık, gözü yaşlı eşi Ülke Aksoy ile Bahriye Uçok'un kızı Kumru, Ulusal Basın Ajansı'na yaptıkları açıklamalarda, "maalesef katillerin bulunacağına inanmıyoruz" dediler.

Haklı olarak "bu katiller devletten güçlü mü ki yakalanamıyor?" diyen Ülke ile Kumru, Süleyman Demirel'e sorumluluğunu hatırlatmak için, kendilerine daha yakın buldukları Erdal İnönü ile mesaj gönderdiler. Mesajı gönderirken de, "yanılmayı çok istiyoruz ama, katillerin bulunacağına, yakalanacağına inanmıyoruz" dediler.

Ülke Aksoy ile Kumru Uçok'un yanılmasını biz de istiyoruz.

Herhalde, devletin meşru güçleri de istiyordur. Öyleyse yapılacak olan katilleri bulup çıkarmaktır. Örgüt adı açıklamak, "izindeyiz" demek "avucumuzdalar" diye açıklama yapmak, kimseyi tatmin etmez.

Etmemeli de...

Uğur Mumcu suikaste kurban gider gitmez, bugüne kadar faili meçhul kalmış cinayetleri birer birer çözdüğünü açıklayan, böylece tepkileri akıllıca yumuşatan hükümet, Uğur Mumcu'nun katillerini yakalamak için de ikinci bir Uğur Mumcu cinayeti beklememeli.

Öncelikle MİT Eski Müsteşarı Teoman Koman Paşa dahil olmak üzere, ilgilileri karşısına alıp ayrıntılı konuşmalı.

Koman Paşa'nın Uğur Mumcu'nun da katıldığı yemekli sohbet toplantılarında gazetecilere, **"Terör şahsi hedeflere yönelecek, içinizden biri de hedef olabilir"** sözlerini, neye dayanarak söylediğini araştırmalı...

Paşa, bir toplantıda bunları açık açık söyledi ve arkasından da, **"Bunları söylüyorum diye kıyamet kopmamalı, önleyebilirsek olmaz"** diye, açık bir kapı bıraktı.

Peki, neden önlenmedi?

Kim önlemedi?

Bu sözlerden sonra, Türkiye'nin birliği ve dirliği için büyük önem taşıyan Musa Anter'in öldürülmesi de ilgilileri uyarmadı mı?

Cinayet şebekelerinin o günlerde dikkatleri Yekta Güngör Özden üzerine çekerek, Uğur Mumcu'nun peşinde koştuğu fark edilmedi mi?

İki polis kulübesinin çok yakınında, hassas koruma bölgesi olduğu için motorize ekiplerin sık sık gelip geçtiği, sivil güvenlik görevlerinin cirit attığı Uğur Mumcu'nun sokağında otomobile bomba yerleştirilmesi gerçekten görülmedi mi?

Yoksa, Türkiye'de iktidara gelenlerce varlığı hep reddedilen ama kanlı eylemleri, ürkütücü provokasyonları ile "ben buradayım" diyen Kontrgerilla mı devrede?

Bu soruyu hükümet kendi kendisine sormalı ve düşünmeli.

Düşünürken de, *Cumhuriyet*'in "Mumcu İçin" başlağıyla cinayetin hemen arkasından yazdığı yazıyı bir kez daha okumalı.

"Uğur Mumcu'yu şehit eden katiller, Türkiye'de soluk alıp veremeyecek duruma gelmeden, demokrasinin gerçekleşebileceğine inanmıyoruz..."

...Faili meçhul kaldıkça, cinayeti kimin ya da hangi örgütün işlediği konusundaki kuşkularımızı saklı tutacağız. Devletin görevi de bu soruyu ay-

Eğer, bu amaca ulaşılmazsa, cinayet karanlıkta kalırsa, (katiller bulunmazsa) demokrasi ve basın özgürlüğünün aldığı yara kapanmayacaktır..."

Devlet, *Cumhuriyet*'in bu yazısını gözönünde tutarak, faili meçhul cinayete kurban gidenlere karşı sorumluluğunu hatırlamalı ve cinayet şebekelerini ortaya çıkarma vaadini, katilleri yakalayıp gerçeğe dönüştürmelidir.

Belki o zaman, devleti korumak için hayatı pahasına her tür kötülüğün üzerine giden Uğur Mumcu'yu koruyamamış olmanın ezikliğinden kurtulabilirler...

Belki o zaman sıra demokrasiye de, insan haklarına da gelir.

Bekleyelim, ancak bir daha ölü toprağının sessizliğine gömülmeyelim, katilleri soralım!

Prof. Dr. MUAMMER AKSOY Kimdir?

Prof. Dr. Muammer AKSOY, 1917 yılında Antalya'nın İbradı ilçesinde doğdu. Milletvekili Numan Aksoy'un oğlu olan Aksoy, 1939'da Ankara Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. Zürich Hukuk ve Devlet Bilimleri Fakültesi'nde doktora yapan Aksoy, yurda dönünce, İstanbul Üniversitesi'nde Ticaret Hukuku Asistanı oldu. Daha sonra A. Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi (SBF) Medeni Hukuk Kürsüsüne geçti. 1957'de Demokrat Parti hükümetinin üniversite özerkliği zedelediği gerekçesiyle fakültedeki görevinden ayrıldı. 1958'de Cumhuriyet Halk Partisi'ne gidi. Aynı yıl Türk Hukuk Kurumu Başkanlığı'na getirildi. Kurucu Meclis'te (1960-1961) Antalya temsilcisi olarak bulundu

1961 Anayasa'sını hazırlayan komisyonun sözcülüğünü yapan Aksoy, 1963'te SBF'ye yeniden döndü ve 1964'de profesörlüğe yükseltildi. Aynı üniversitenin Anayasa Hukuku Kürsüsü'ne 1966'da geçen Aksoy, 12 Mart 1971'den sonra sıkıyönetim tarafından kovuşturmayla uğratıldı. Yargılama sonucu aklanıldıktan sonra, 1977 seçimlerinde CHP'den İstanbul Milletvekili seçildi. Aynı yıl TBMM Anayasa Komisyonu Başkanlığı'na getirildi. 1978-81 arası Avrupa Konseyi üyeliği yaptı.

Anayasa profesörü olarak Türk hukuk yaşamını büyük yatırımlarla sağlayan Prof. Dr. Muammer AKSOY, 1989 yılında Atatürkçü Düşünce Derneği'ni kurarak, toplumda Atatürk devrimlerini zedeleyen görüş ve eylemlerin yaygınlaşması ile oluşan gerici akımlara karşı, Atatürkçü Düşünce Sistemini korumayı amaçladı. Demokratik, çağdaş, laik Türkiye'ye adına mücadele veren Aksoy'un dergi ve gazete yazılarının yanı sıra kitapları da bulunuyor.

Aksoy'un başlıca yapıtları, Partizan Radyo ve DP (1960), Türkiye'nin Petrol Faciası ve Çıkar Yol (1965), Devrimci Öğretmenin Kıyımı ve Mücadelesi (1975, 2 cilt), Sosyalist Enternasyonal ve CHP (1977), Forum, Yön ve Cumhuriyet gibi dergi ve gazetelerde de yazıları yayımlanan Aksoy'un lâikliğe Çağrı (1990) adlı kitabı ise ölümünden sonra yayımlandı.

dınlatmak, katilleri bulup yargı önüne çıkarmaktır.

19 Mayıs dergisi, Ocak-Şubat 1997, Sayı: 7, s.10

UĞUR MUMCU

Prof. Dr. Alpaslan IŞIKLI

Uğur MUMCU'nun bedenini paramparça ettiler.

Gelecek kuşakların, geriye baktıklarında, bu olayı ülmemizin kaderinde yer alan önemli dönüm noktalarından biri olarak göreceklerini düşünüyor.

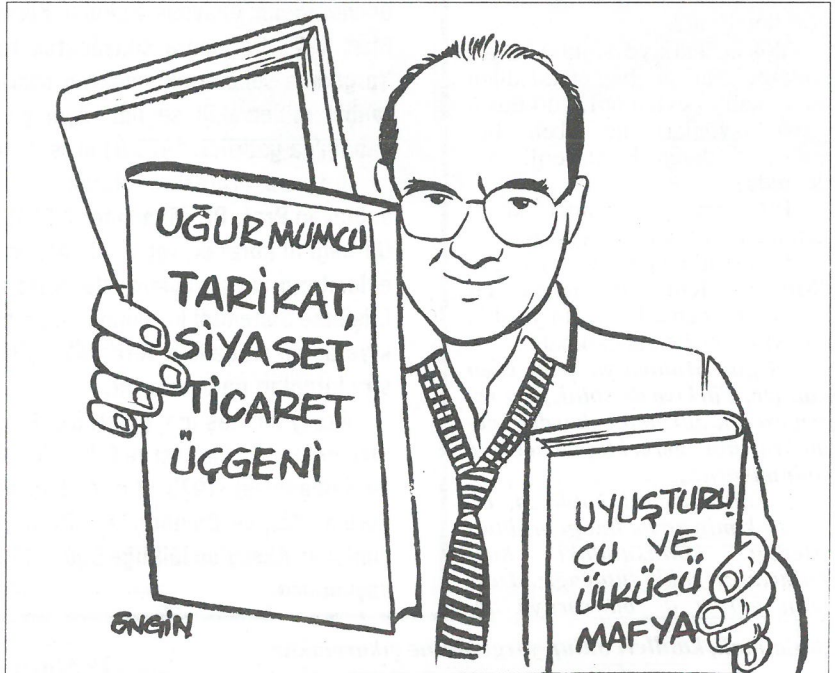
Bir kısım meslektaşlarıyla birlikte Cumhuriyet'i terketmek zorunda bırakıldıkları günlerde Mülkiyeliler Birliği olarak düzenlediğimiz bir açık oturumda, Uğur MUMCU'yu "Namık Kemal virüsü"ne yakalanmış ender insanlardan biri olarak takdim etmiştim.

Koşullar ne olursa olsun inandığını yapmak, günümüzde, olağandışı sayılan insanlara özgü bir tutumdur. MUMCU, haksızlığın üzerine yürürken veya bir haklılığı savunurken, karşılığında ne sağlayacağına dair hiç bir hesap yapmazdı. Kendisine hiçbir avantaj sağlaması mümkün olmayan insanlara destek olmak; buna karşılık herkesin önünde bel kıldığı kişilere cepheden saldırmak. Onun için sıradan bir davranıştı. Bir koyup üç alma meraklısı "çağ atlamış" kişilerin, onun yaptıklarından bir anlam çıkarmaları mümkün değildir.

Böyle bir erken sonla karşılaşması olasılığı, dostlarının sürekli korkusuydu: kendisi içinse, pıriltılı zekâsının ürettiği şakaların konularından biriydi. Acaba, son derece disiplinli ve yoğun bir çalışma temposu sürdürmüş olması, önünde fazla bir zamanın olmadığını bilmesinden mi kaynaklanıyordu?...

Günlerini, gecelerini asla gevşemeyen bir sorumlulukla kullanılmaktaydı. Bir devlet memuru olan

babasından kalmış, kardeşleriyle ortaklaşa yararlandığı kooperatif evinden ibaret yazlığında tatil yaparken bile çalışırdı. Tam anlamıyla emekçiydi. Kalemıyla geçinirdi. Bu özelliği, bir yazar olarak, geniş emekçi kesimlerle çok içten ve sıcak bir bağ kurabilmesini kolaylaştırmıştır.

Böylesine inançlı ve disiplinli bir çalışma gücünün, ender görülen boyutları olan bir yetenekle birleşmesiyle, çok etkili ve mücadeleci bir kişilik ortaya çıkmıştır. AKSOY hocanın, Uğur MUMCU hakkında, **"tek başına bir siyasi parti kadar etkili"** dediği çok duyulmuştur. Hoca, herhalde siyasal parti derken mevcut sol partileri düşünmemiştir.

1980 sonrasında YÖK koşullarında yozlaştırılan ve yoğun bir kişilikleştirme kampanyasının sürdürülmesinde yararlanılan düşünce (daha doğrusu düşüncesizlik olabilir) ortamında, Uğur MUMCU'nun yazılarının çölde bir vaha gibi işlev gördüğü anlaşıyor. Cinayetin ardından MUMCU'nun evinin önünde mum yakarak nöbet tutan gençlerin yüzlerinden okunan buydu.

Cinayet ve Siyaset

Terör ve cinayet, yaşadığımız çağda siyasetin yaygın bir aracı olarak işlev görüyor. Yalnızca ilkel veya geri denilen toplumlarda değil, özellikle **"uygar"** denilen ülkelerde görülen budur.

Unutmayalım ki çağımızın en önde gelen film kah-

Bütün bu oluşumlar da kendi amaçları doğrultusunda veya daha güçlü bir odağın yörüngesinde cinayetler sergileme sabıkasına fazlasıyla sahipler. Söz konusu MUMCU olunca, bu olasılıkların hiç birisi gözardı edilemez. Çünkü, törör örgütlerinin her birinin MUMCU ile görülecek hesabının bulunması bir anlamda doğaldır.

Dolayısıyla, MUMCU cinayetinin failinin tahmini zordur. Ancak, bu cinayetin sonuçlarının ne doğuracağı geniş ölçüde bellidir.

Her şeyden önce, bazı karanlık güçler Uğur MUMCU gibi bir engelden kurtulduklarına sevinebilirler. Ayrıca, bu olay toplumdaki kin ve düşmanlıkların derinleştirilmesi yolunda istismara son derece açıktır.

Devrimci Demokrat:

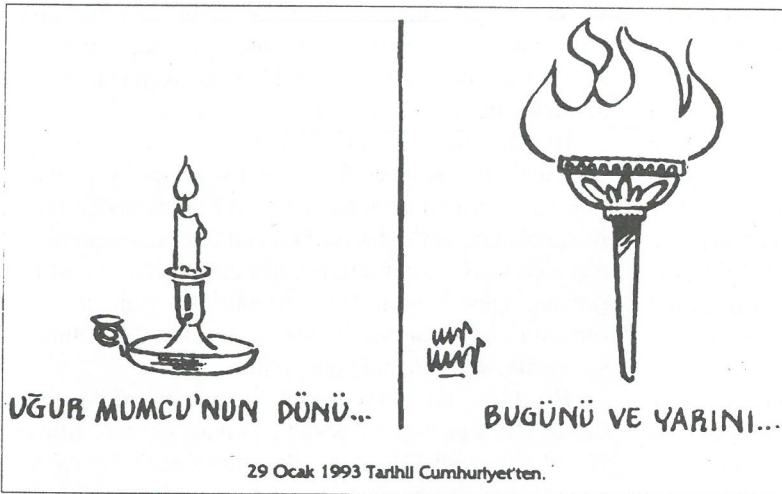
Uğur MUMCU, çoğu kez, ülkemizdeki **"halk için halka rağmen"** geleneğinin günümüzdeki temsilcilerinden biri olarak görülmüştür. Ancak emekçi kesimlerle ustaca kurduğu sıcak diyalog sayesinde hiçbir zaman haktan kopuk bir aydın durumuna düşmediği de kesindir.

Bu açıdan, ölümüyle birlikte ortaya çıkan tablo, ülkemizin toplumsal tarihi açısından çok önemli bir eğişin aşılmış olduğunu kanıtlayan unsurlar içermektedir.

Bugüne kadar, ülkemizde hiçbir aydın son yolculuğuna, halk kitlelerinin böylesine derin ve yaygın sevgisiyle bezenmiş bir güzergâhta uğurlanmamıştır.

Uğur MUMCU, sonsuzluğa geçerken, ülkemizde kurulu değişik eğilimlerdeki tüm sendikal örgütlerin, tüm demokratik kitle örgütlerinin sevgi ve ülkemizin toplumsal gerçekliğinin çok bilinen bir zaafı olan halk-aydın çelişkinin aşılmasında unutulmayacak bir adımın atılmasını sağlamış olduğuna da göstermiştir.

Demek oluyor ki Uğur MUMCU **"halk için"** ortaya koyduğu çabalarında öylesine başarılı olmuştur ki sonuçta **"halkla beraber"** olma koşulun da gerçekleştirmiştir.

29 Ocak 1993 Tarihli Cumhuriyet'ten.

ramanlarından biri olan James Bond, İngiltere kraliçesi tarafından kendisine özel olarak adam öldürme izni tanınmış bir kimsedir. Gerçek hayattaki durum, filmlerden pek farklı olmasa gerek. Gerald Ford iktidara geçince, CIA'nın artık yabancı devlet başkanı öldürmeyeceğine dair haberler, bizim gazetelere de yansımıştı. Ya o zamana kadar öldürülen yabancı devlet başkanları?... Ya o zamandan bugüne dek öldürülen ve yabancı devlet başkanı olmayanlar?..

Çağımızda, pekçok yerde, faili meçhul siyasî cinayetlere kurban gidenlerin olduğu biliniyor. Bunlar arasında Kennedy, Palme, Martin Luther King gibi çok önemli isimler var. Ayrıca, Allende gibi faili malum cinayetlerin kurbanı olanlar da var.

Terörün kaynakları araştırılırken, çok çeşitli olasılıklar akla gelebilir. Yalnızca şu veya bu devletin gizli örgütü değil, şiddeti meşru gören değişik akımlar da bulunuyor. Müslümanlıkları kendilerinden menkul gözü dönmüş gruplar, değişik türde kafatasçılar, silahlı örgütler, mafya vs, vs...

Başarıldı mı?

Ne **"sakıncalı piyade"** olmak ne şu, ne bu, hiç bir şey MUMCU'yu yolundan çeviremedi. Acaba tahrip gücü yüksek bir bombanın patlaması, herşeyin sonu olabilir mi?

Önemli olan, öncelikle, genç kuşakların ve gelecek kuşakların ne düşündüğü, ne düşüneceğidir. Şiddetin her şeyi belirlediği ve ölümün her şeyi bitirdiği yargısı egemen olursa, **"sakıncalı piyade"** yenik düştü demektir.

Ancak, **"sakıncalı piyadeyi"** tanıyanlar, böyle olmayacağını bilirler. **"Sakıncalı piyade"** yakamızı bırakmayacaktır. Ölümsüzlerden olduğunu gösterecektir. Erdemin, yurtseverliğin, insan sevgisinin gücünü, her sabah okuduğumuz günlük yazılarındaki canlılığıyla, yeniden ve daha büyük bir güçle kanıtlanacaktır.

Kapanan bir tarih sayfasının yerine, daha parlak bir yenisi böyle açılacaktır. Çöken bir değerler sisteminin yerini, daha sağlam bir yenisi böyle alacaktır.

19 Mayıs dergisi, Ocak-Şubat 1997, Sayı: 7, s.12

Seninle Gurur Duymuyoruz...

Av.Erol Ertuğrul

Aydın Atatürkçü Düşünce Drn. Bşk.

Yine böyle bir kış günüydü. Ancak, her zamanki gibi Ege'de bahar vardı. Bir genel kurul toplantısından dönmüştük. Yakınlarımda, nedenini bilemediğim bir hüznün, bir suskunluk vardı. "Acaba nasıl söylesek, ya da şimdi söylesek mi" diye başladılar söze. Biz toplantıdayken, çocuklar radyodan duymuşlar. "Gazeteci, araştırmacı yazar **Uğur Mumcu**, evinin önünde, arabasına binerken, arabasına konulan bombanın patlaması sonucu..." Bir an dona kaldım. Ne diyeceğimi bilemedim. Sonra yüreğimiz paramparça konuşmaya başladık. Onunla olan ortak anılarımız, bir bir söyledikleri geldi aklımıza. Göz yaşlarımız, bir yüreğimize, bir dışarıya akıyordu. Gece ilerledikçe daha rahat konuşmaya başladık. Onun yıllar önce, Prof. Dr. Turhan Güneş'in ölümü üzerine yazdığı yazıyı anımsadık. Turhan Güneş'in öğretim üyeliğinden, politikacılığından, halk adamı oluşundan, tüm yaptıklarından söz edip, "Her şey sana yakışıyordu Turhan Hoca, ama, sana bir tek ölüm yakışmıyordu." demişti. Kendi sözünü ben de ona uyarladım. "**Sevgili Uğur, sana her şey yakışıyordu, bir tek ölüm yakışmadı.**" dedim. Herkeste bir suskunluk, göz yaşlarımız yine yüreğimize akıyordu.

Sevgili **Uğur Mumcu**'nun aramızdan ayrılmasından bu yana tam beş yıl geçti. Bu beş yıl içinde ne acı ki, bu alçakça eylemi gerçekleştirenler hakkında, inandırıcı, somut bir tek ipucu yok. Devlet adına verilen namus sözleri, işin sonuna geldik açıklamaları, hepsi boş çıktı. Bir tek, Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcısının, "**Devlet isterse bu işi çözer**" açıklaması kulağımızda çınlıyor. Demek ki, devlet bu işin çözülmesini istemiyor. Demek ki devlet bu işin içinde. Ya da en azından, devlet adına hareket eden birileri, soruşturmanın önünü tıkıyorlar. Zaten araştırma kurulları adına yapılan açıklamalarda da, "Birtakım devlet örgütlerinden bilgi gelmiyor, birileri, bu işin gün ışığına çıkmasını istemiyorlar." dememişler miydi.

24 Ocak 1993 tarihinden bu yana, ulusumuz neler gördü, neler öğrendi. Önce, Sevgili Uğur'un söyledikleri bir bir çıktı. Silah kaçakçılığı için, uyuşturucu kaçakçılığı için, mafya için, tarikatlar için, irtica için neler söylemişse, neler yazmışsa, hepsinin bir bir gerçek olduğunu gördük. O Türkiye'nin romanını yazmıştı, biz de bu romanı satır satır okuyorduk. 3 Kasım 1996 günü Susurluk

ilçesi yakınlarında gerçekleşen trafik kazası her şeyi apaçık ortaya serdi. Sevgili Uğur Mumcu kesinlikle haklı çıkmıştı. Devletin içine çeteler sızmıştı. En kanlı cinayetler, en pis işler, uyuşturucu ticareti, silah kaçakçılığı, hep devletin çıkarları ve "vatanseverlik" görüntüsü arkasına saklanılarak yapılmıştı. Bu kez aradan yıllar geçip, tüm aşağılık ve kirli işler bir bir ortaya çıkınca da, birileri hiç utanmadan, hiç sıkılmadan, kanlı katilleri, birer vatansever gibi göstermeye çalıştılar. Çeteleri koruyanlar, katilleri koruyanlar, devleti yönettiler. Ve çete üyelerini, kanlı katilleri savunmayı bir diyet borcu gibi yerine getirdiler. Ve hiç sıkılmadan tüm Türkiye'nin gözünün içine baka baka bu alçakça eylemi sürdürmekte bir sakınca görmediler.

Bugün çeteleri savunanların, katilleri vatansever gibi gösterenlerin, bunu devlet görevlisi olarak yapanların çete başı veya en azından çete üyesi oldukları kesindir. Kesin olan bir şey daha var ki, yaptıklarının hesabını vereceklerdir. Ne kadar çırpınırlarsa çırpınsınlar, hepsi boşunadır. Yaptıklarının, kanlı eylemlerin, eylemcileri korumanın hesabını kesinlikle vereceklerdir. Bundan kaçmanın, kurtulmanın yolu yoktur.

Bir ulus, tarihteki gerçek kahramanları ile gurur duyar. Bir ulus başarılı devlet adamları ile gurur duyar. Bir ulus değerli sanatçıları ile, uluslararası ün yapmış yazarları ile, düşünürleri ile gurur duyar. Bir ulus başarılı sporcuları ile gurur duyar. Katillerle, katillerin savunucuları ile kimse gurur duymaz. Silah kaçakçılığı yapanlarla, uyuşturucu kaçakçılığı yapanlarla kimse gurur duymaz. Devleti çeteye dönüştürenlerle, hukuk tanımazlarla kimse gurur duymaz. Ama son yıllarda görüyoruz ki, en kanlı cinayetleri işleyenler için, en kirli işleri gerçekleştirenler için, bu eylemcileri savunanlar için, gözü dönmüş yandaşları "**Türkiye seninle gurur duyuyor.**" diye bağırabiliyorlar. Ortada kesin bir yanlışlık var. Bu ülkenin, bu ulusun gerçekten gurur duyacağı isimler, o söylenenler değil, başkalarıdır. En başta sevgili **Uğur Mumcu**'dur. Ancak, gurur duyulanlar, en kirli işleri gerçekleştirenlerse, biz **Uğur Mumcu** ile gurur duymuyoruz.

Aramızdan ayrılışının beşinci yıl dönümünde, **Uğur Mumcu**'yu bir kez daha sevgiyle, saygıyla anıyoruz. Onu unutmadık, unutmayacağız.

✓ Nevin BALTA

UĞUR MUMCU KATLEDİLİŞİNİN 5. YILINDA TÜM YURTTA ANILDI

● Hukukçuydu, araştırmacı yazardı... Yakaladığı gerçekleri korkmadan yazdı. Akılcıydı, yürekliydi, çağdaştı.

Sevenleri çoğaldı, sevmeyenleri kinlendi. Haksız kazanç sağlayanların düşmanlığını kazandı. Kötülüklerle çirkinliklerle yılmadan savaştı. Çeteleri, devleti soyanları, uyuşturucu kaçakçılarını ortaya çıkardı.

Ona kıydılar ve yüreğimizi yaktılar...

Oysa, o, yazılarıyla, kitaplarıyla daima kalbimizde yaşayacak...

"Uğurlar olsun!"

Uğur Mumcu'yu Anma Etkinlikleri ADD ve Sivil Toplum Örgütlerinin Öncülüğünde Tüm Yurda yayıldı.

Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Merkez Yönetici ve üyelerinin katıldığı Uğur Mumcu'yu anma törenlerinde Mumcu cinayetinin aydınlatılması yolundaki istekler dile getirildi.

● 24 Ocak 1993'te Ankara Karlı Sokakta patlayan bomba Türkiye'nin yüreğini parçaladı. Araştırmacı gazeteciliğin öncüsü Uğur Mumcu, arabasının altına konan bombayla onurlu bir yaşamı geride bıraktı. O, yazılarıyla vurguncunun, teröristin, mafyanın peşini bırakmadı. Tehditlere aldırmadı. Ünlü sözünü tekrarlayıp duruyordu. "Kahramanlar bir kez, alçaklar her gün ölür".

"İntikam değil, adalet istiyoruz"

Uğur Mumcu öldürüldüğü noktada anısına yapılan anıtın önüne bırakılan karanfil ve mumlarla anıldı. Öldürülüşünün 5. yılında Uğur Mumcu'yu anan onbinlerce insan Susurluk kazasıyla ortaya çıkan devlet-çete-mafya ilişkilerini protesto etti ve katillerin bulunmasını istedi.

24 Ocak 1993 tarihinde öldürülen Mumcu için, bombanın patladığı saatte düzenlenen tören Atatürkçü Düşünce Derneği, demokratik kitle örgütlerinin ve bini aşkın yurttaşın katılımıyla Uğur Mumcu'nun çeşitli tarihlerde yaptığı "demokrasi, terör ve faili meçhul cinayetlere dikkat çeken konuşmalarından oluşan dinleti ile başladı. Mumcu anısına bir dakikalık saygı duruşunun ardından konuşma yapan tiyatro sanatçısı **Levent Ülgen**, "Burada 5 yıl önce bu saatte Uğur Mumcu'yu bizden ayırmak istediler, ama bilemediler ki onun düşünceleri her gün biraz daha canlıdır ve bizimle birlikte" dedi. Yurttaşların cinayetin aydınlanması yolundaki istemini yineleyen **Ülgen**, **Mumcu'yu** sevenlerin "intikam değil, adalet" istediklerini vurguladı.

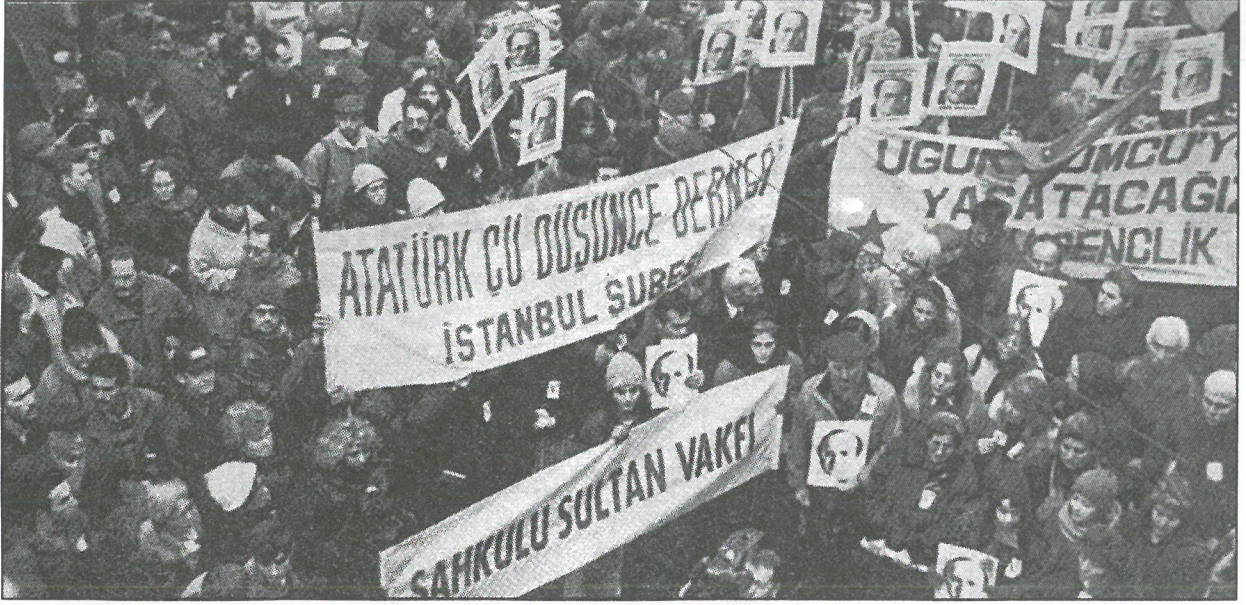
Mumcu'nun evinin önündeki törenin sona ermesinin ardından kalabalık, mezarlığa doğru yürüyüşe geçti.

ADD üyelerinin yoğun bir kalabalıkla yer aldığı yürüyüş korteji mezarlığa kadar Mumcu'nun resimlerini ve sözlerini taşıyan dövizleri yukarı kaldırarak ilerlediler.

Mumcu'yu anma etkinlikleri tüm yurda yayıldı

Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa, Adana, Trabzon, Balıkesir, Almanya ve İsviçre'de düzenlenen törenler, "Adalet ve Demokrasi Haftası" kapsamında gerçekleştirilen etkinliklerde yapıldı. Demokratik kitle örgütleri ve ADD İstanbul, Ankara, İzmir, Mersin, Rize, Konya, illeri başta olmak üzere çeşitli il ve ilçelerin yanı sıra Almanya'nın Dortmund, Mülheim ve Bielefeld kentlerinde de "Uğur Mumcu ve Demokrasi Haftası" kutlandı.

Demokrasi şehidi Prof. Dr. Muammer Aksoy'un öldürülüş tarihi ile birleştirilerek "Adalet ve Demokrasi Haftası" adı altında yapılan anma törenlerinin Ankara'daki etkinlikleri Uğur Mumcu sokağında 13.30'da başladı. Törenlerin Uğur Mumcu'yla ilgili olan bölümünde, Uğur Mumcu'nun çeşitli tarihlerde yapılan konuşmalarından oluşan "Uğur Mumcu Sesleniyor, Biz Halkız, yeniden Doğarız Ölümle" adlı derlemeler dinlendi. Bu törende um: ag Başkanı **Güldal Mumcu** ve Türkiye Barolar Birliği Başkanı **Eralp Özgen** birer konuşma yaptılar. Opera sanatçısı **Tuncer Tercan**'ın dinletisinden sonra yakılan mumlar, Mumcu'nun öldürüldüğü noktaya karanfillerle bırakıldı. Cebeci Asri Mezarlığında yapılan anma törenine ise 16.00'da gerçekleştirildi. Saat 19.30'da Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi (DTCF) Farabi Salonunda "Dizelerde Saklı Yaşamı ile Uğur Mumcu" adlı izlençe sunuldu. İzlençeye Devlet Tiyatrosu sanatçıları **Rüştü Asyalı**, **Tülay**

İstanbul Atatürkçü Düşünce Derneği öncülüğünde Taksim Cumhuriyet Anıtı önünde yapılan törenlere katılan yurttaşlar, "Uğurlar ölmez", "Türkiye laiktir, laik kalacak" sloganları attılar.

Bursa, Metin Coşkun, Nesrin Ötenel ve Levent Ülgen ve **Modern Dans Topluluğu** katıldı. Ayrıca aynı yerde fotoğraflarla Uğur Mumcu adlı bir sergi açıldı.

ADD Şubeleri Mumcu'yu andı

ADD İstanbul Şubeleri, ADD Genel Başkanı Prof. Dr. Muammer Aksoy ve Uğur Mumcu'yu Sivil Toplum Kuruluşları Birliği'nin (STKB) de katıldığı 25 Ocak 1998 Pazar günü saat 13.00'te Taksim Cumhuriyet Anıtı önünde andı. İl Merkez Şubeleri adına açıklama yapan Bilge Bilgiç, Atatürk Anıtından Harbiye'deki Mumcu Anıtına dek yapılacak yürüyüşe tüm yurtseverlerin katılması çağrısında bulundu.

İzmir'de ADD Şubelerinin öncülüğünde Cumhuriyet Alanında düzenlenen Uğur Mumcu mitingine 5 binin üzerinde yurttaş katıldı. Törene katılanlar "Uğurlar Ölmez", "Türkiye laiktir, laik kalacak" sloganları attılar. Miting Düzenleme Komitesi adına konuşan ADD İzmir Merkez Şube Başkanı Metin Aydoğan, "Mumcu'nun bugün Türkiye'de yaşanan ve kaosa neden olan olayları yazmasına dikkat çekerek: "Uğur Mumcu kalpaksız Kuvayı Milliyecidir. Türkiye'de farklı bir rüzgâr esiyor, bugün. Türkiye artık 1992'deki Türkiye değil" dedi. İzmir'de etkinlikler çerçevesinde panel, söyleşi, tiyatro gösterileri, dinletiler yapıldı.

Mumcu'yu anma etkinlikleri çerçevesinde, Atatürkçü Düşünce Derneği İzmir şubesi, Bilses Vakfı, Bilim Der-

saneleri ve Ege-Koop tarafından düzenlenen "Uğur Mumcu'yu Yaşatacağız" müzik şölenine, **Edip Akbayram, Yunus Kırılmış, Grup Laçın** ve **Grup Ata** katıldı. Ayrıca Karşıyaka ADD'nin düzenlediği **Murat Sincer**'in Mumcu için hazırladığı müzik dinletisi de büyük bir beğenile izlendi.

Almanya'daki Atatürkçü Düşünce Dernekleri Federasyonu ve Demokratik Göçmenler Derneği'nin düzenlediği törenler ise Dortmund, Mülheim, Bielefeld kentlerinde yapıldı. Ayrıca Almanya'da Uğur Mumcu ile Prof. Dr. Muammer Aksoy anısına bir de panel düzenlendi. Almanya Atatürkçü Düşünce Derneği tarafından Köln'de düzenlenen panele ADD Başkanı Dursun Atılğan, Cumhuriyet Gazetesi yazarı Deniz Som, Mersin Üniversitesi Rektörü Vural Ülkü, Uğur Mumcu'nun kardeşi avukat Ceyhan Mumcu katıldı.

ADD Rize Şubesi'nin 24 Ocak'ta düzenlediği "Uğur mumcu ve Düşüncesi" konulu konferansta ise Ankara Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Alparslan Işıklı konuştu.

Mersin ADD'nin etkinlikleri de anma toplantıları şeklindeydi. Mersin ADD'nin, Mersin Gazeteciler Cemiyetinin ve Kültür Müdürlüğü'nün katkılarıyla yapılan anma toplantısında, TBMM Başkan vekili Uluç Gürkan, Mersin Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Ali Adalıoğlu ve ADD Şube Başkanı Ahmet Yorgun konuşmalar yaptılar. ADD Mersin Şube Başkanı Yorgun, "Yurtsever, cesur, Atatürkçü, araştırmacı, gazeteci-yazar, Uğur Mumcu'yu öldürülmesinin 5. yılında unutmadığımızı tüm düşmanlarımıza göstermek istiyoruz" dedi.

Uğur Mumcu'nun

Nevin BALTA

Ölümünün 5. Yılında Sis Perdesi Aralanmadı...

✎ **Mumcu cinayetinin hâlâ aydınlatılmaması, Susurluk'un ardındaki karanlık ilişkileri akla getiriyor.**

24 Ocak 1993'te arabasının altına konan bombayla yitirdiğimiz Uğur Mumcu'nun aradan 5 yıl geçtiği hâlde katillerinin bulunamaması Susurlukta ortaya çıkan karanlık ilişkilerin üstündeki sis perdesinin hâlâ kakmadığının göstergesidir. Uğur Mumcu'nun yıllar boyunca yaktı meşalenin aydınlığında yürüyen demokrasiden, laiklikten, çağdaşıktan ve şeffaf devletten yana insanlar, Uğur Mumcu'yu anma etkinliklerinde "intikam değil, adalet" istediklerini vurguladılar. Oysa son günlerde kamuoyunda duyulmuş adlarla ilgili davalarda alınan kararlar, "kanıt yetersizliğinden beraatine" "kanıt yetersizliğinden tahliyesine" sözcükleriyle bitiyor. Susurluk sonrası Mecliste Komisyonlar kurulduğu, kanıtlar, resmî belgeler, tanıklar, tutanaklar ortada dolaştığı halde yargı mekanizması işlemekte nedense yetersiz kalıyor. Adalet duygusu gün geçtikçe zedeleniyor...

Ben Atatürkçüyüm
Ben Cumhuriyetçiyim
Ben laikim
Ben anti emperyalistim
Ben bağımsız Türkiyeden yanayım

Ben özgürlükçüyüm
Ben insan hakları savunucusuyum
Ben, yobazların,
hırsızların, vurguncuların
çıkarıcıların düşmanıyım.
Öyleyse vurun, parçalayın!

Her parçamdan benim gibiler, beni aşacaklar çıkacaktır."

Belgeler Ortalıkta

Devlet Bakanı Eyüp Aşık, Ocak ayı içinde üzerinde özenle durulması gereken açıklamalarda bulundu. Aşık'ın açıklamalarından biri de Uğur Mumcu'nun öldürülmesiyle ilgiliydi: Aşık, **"Bu olayda tanıklar bulduk tam onları kamuoyu önüne çıkaracaktık ki emniyet görevlileri bu insanların olmadığını, başka yerlere gönderildiklerini ve benzeri gerekçeleri ileri sürdüler. Yani buna engel oldular. Bu olaydan sonra Susurluk çıktı. Bu olaylar birbirleriyle bağlantılıdır."** diyordu

Bu ifadelerden sonra Cumhuriyet savcılarının devreye girmesi, Eyüp Aşık'ın bilgisine başvurmaları gerekirken belgeler ortalıkta dolaşmakta hiç kimse gerekeni yapmamaktadır.

Hesap Sorulmalı

Öte yandan Mumcu cinayetinde soruşturmayı savsaklayan görevlilerle ilgili suç duyuruları beklemede. TBMM Uğur Mumcu Cinayetini Araştırma Komisyonu'nun, suikastte kusuru bulunan ve soruşturmayı savsaklayan kamu görevlileri hakkında yaptığı suç duyuruları sonucu ulaştırılmadı. Araştırma Komisyonu üyesi CHP milletvekili Eşref Erdem verdiği soru önergesinde, Mumcu'yu koruma konusunda gerekli önlemleri almayan Ankara Valisi Erdoğan Şahinoğlu ile diğer görevliler hakkında soruşturmanın yürütülüp yürütülmediğinin

açıklanmasını talep etmişti.

Erdem'in verdiği soru önergesinde; **"Soruşturmaya savsaklayan ve görev kusuru bulunan emekli Ankara DGM Başsavcısı Nusret Nemiral ile dönemin savcısı Ülkü Coşkun hakkında inceleme ve soruşturma yapıldı mı?" "Tutanak tahrifatının sorumlusu İstanbul Emniyet Müdürlüğü görevlileri hakkında soruşturma yapıldı mı?"** biçiminde sorular yer alıyor. Bu soru önergesini yanıtlayan İçişleri Bakanı Başeskioglu, soruşturmanın gizliliğini ihmal eden kamu görevlileri ile ilgili işlemlerin adli makamların görevi olduğunu bildiriyor. Başeskioglu, tutanak tahrifatı nedeniyle İstanbul Emniyet Müdürlüğü görevlileri hakkındaki dosyanın İstanbul DGM'ye verildiğini belirtmek suretiyle işlemlerin çabuklaştırıldığını ima ediyor. Ancak bazı hususların net olarak ifade edilmese bile Mumcu'nun korunmasında kusuru bulunan kamu görevlileriyle ilgili soruşturmanın kaplumbağa hızıyla ilerlediği anlaşıyor.

TBMM Uğur Mumcu Cinayetini Araştırma Komisyonu, 4 ay süren çalışması sonucunda hazırladığı raporda, cinayetin ardından gerçekleştirilen olay yeri incelemesinin gereken ciddiyette yürütülmediğini belirtti. Mumcu cinayeti soruşturmasıyla ilgili olarak şu saptamalara yer verildi:

- PKK, organize suç örgütleri, yıkıcı unsurlar hakkında yazdığı yazılar nedeniyle hedefte olan Mumcu, tehdit almasına karşın korunmadı.

- Soruşturmaya ışık tutabilecek bulgulara ulaşılmasını sağlayabilecek çalışma odası, bant ve bilgisiyar disketleri incelenmedi.

- Bürosu, evi ya da gazetede ki telefonlarının ölümünden 2-3 ay önceki süreyi kapsayacak şekilde kimler tarafından arandığı belirlenmedi.

- Suikast öncesinde ve sonrasında istihbarat zafiyeti yaşandı.

- Suikastın ardından İstanbul'da gözetimine alınan İslamî Hareket Örgütü militanlarının gözetimine alma tutanağı üzerinde yapılan tahrifatta, cinayetin işlendiği tarihten önce gözetimine alındıkları izlenimi verilmeye çalışıldı.

RASTGELE

Atatürk Türkiye'sinde Yaşayacağız

Raif ERTEM

Uğur Mumcu'yu andık. Aramızdan ayrılışının beşinci yılında. Öldü, öldürdüler. Çeteler, arkasındakiler.

Saklanıyorlar, saklıyorlar. Boşuna!

Uğur Mumcular ayakta. Sokaklar, caddeler almıyor.

Gençler, yaşlılar, bayanlar, baylar.

Atatürk'ün yolundalar. Türk devriminin.

Uğur Mumcu'ları unutmuyorlar, unutmayacaklar. Öldürenleri, öldürtenleri mutlaka bulunacaklar.

Saklanmak, saklamak boşuna.

Yargıya teslim edilecekler.

Türkiye'de hâkimler var.

neden korkuyorlar?..

İşin üzücü yanı. Siyasi iktidarlar, siyasi kadrolar. Susuyorlar, susturuyorlar.

Susurluk olayı. Yapanları serdi, sergiledi. Devlet sırrı nerede kaldı?

Kimler?..

Bilinmediğini sananlar. Yanılıyorlar.

Öyle değil mi **Doğu Perinçek**? Neredeyse bir sen kaldın. İşin üstüne giden siyasi...

Ne yapıyor siyasi iktidarlar?

Özelleştirme!

Kamu iktisadi kuruluşları satılıyor. Limanlar kiralanıyor. TEKELE bile gitti desen yeri. Samsun sigarasını, Yeni Harman sigarasını yabancı ellerden alacağız.

Dumanı boğazımıza tıkayacak, yakacak...

Özelleştirme! Satın alanların çoğunluğu yabancı.

Kapitülasyonlar geliyor, kapitülasyonlar.

Ülkemizden attığımız. Canımız, hayatımız pahasına.

Atatürk'e Atatürkçülere nasıl hesap vereceksiniz?

Size soruyoruz siyasi iktidarlarda oturanlar!

Anadolu'yu yurt edinenler ayaklandı. İşçiler, emekçiler, aydınlar. Köylüler, kentliler.

Güvencemiz yargı. Baksanıza kökü dışarıdakiler. Yargı denetiminden çıkarmak için özelleştirmeyi.

Anayasayı bile değiştirmeyi öneriyorlar.

İşimiz zor **Mümtaz Sosyal**. Bırakamayacağız. Kazanacağız. Yurt edinenlerin olacak Anadolu!

Bir oyun daha oynanacak günümüzde. Sonu acı olacak biline. Kapatılan Refah Partisi'nin oylarını kapmak için. Yeni bir parti içinde örgütlenmelerinden önce. Acele seçime gidilecek. Refahlılardan fazla Refahçı kesilecekler!

Bilinen, önde gözüken siyasiler. Başladılar bile...

Büyük görevler düşüyor soldaki partilere. Başta Atatürk'ün partisi Cumhuriyet Halk Partisi'ne. Ne yapacaklarını, nasıl yapacaklarını, kimlerle yapacaklarını açıklamak zorundalar. Toplum bekliyor. Umutlarını gerçekleştirecek partiyi arıyorlar.

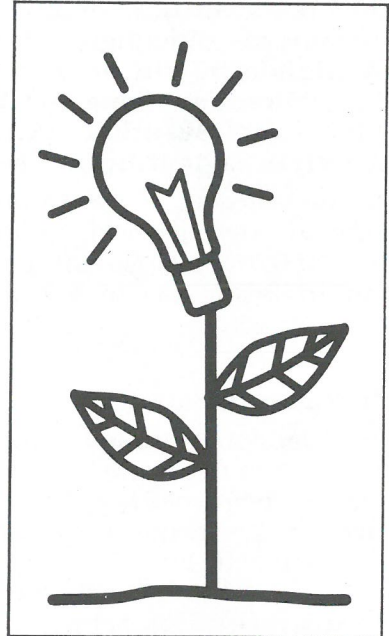
Açık konuşalım mı? Bulamıyorlar. Hem de siyasi parti bolluğunda.

Sokaklara, caddelere taşanlar. Tam bağımsız, demokrat, laik Türkiye'yi arıyorlar.

Şeriatla, kapitülasyonlarla, çetelerle yönetilen ülke. Atatürk'ün Türkiye'si olamaz.

Atatürk Türkiye'sinde yaşayacağız. Kararlıyız. Çoğunlukta'yız. Biline.

Rasgele

Cumhuriyet, 24.01.1998

ARAYIS

Prof. Dr. Toktamış ATEŞ

UĞUR MUMCU...

Koca bir yıl daha geçti aradan, Köprülerin altından çok sular aktı. **Mumcu**'nun katilini bulmayı, bir "*namus borcu*" sayan insanların bir bölümü siyaseti bıraktı. Onlar borçlu gittiler. Bir kısmının borcu devam ediyor...

Uğur, neredeyse katillerin adlarını bırakarak öldü. Aradan geçen zaman içinde, çok daha iyi anlıyoruz bunu. Fakat bunu anlamamız, doğrusu insana teselli vermiyor. Adamlar hâlâ ellerini kollarını sallayarak dolaşıyorlar aramızda. Ve bu "*çete*"nin üyeleri, çetenin diğer üyeleri tarafından "*Türkiye sizinle gurur duyuyor*" avazeleri arasında, omuzlarda dolaştırılıyor.

Oysa ki Türkiye bunlarla değil, **Uğur Mumcu**'larla gurur duyuyor. Türkiye, Uğur Mumcu'nun eserini kaldığı yerden sürdüren eşiyle gurur duyuyor, onun vakfıyla gurur duyuyor. Ve kendileri de bu utancın bilincinde. Müthiş korkuyorlar. Ve mezarlıktan geçerken korkudan ıslık çalan çocuk misali, gitgide seslerini yükseltiyorlar.

Bu toplum Uğur Mumcu'yu unutmadı, unutmayacak. Zira ardında bıraktığı boşluğu doldurmak mümkün değil. Uğur Mumcu'nun getirdiği "*araştırmacı-gazeteci*" tipini akılları sıra sürdürmeye çalışan kimi zavallılar var. Hele bunlardan biri, kendini bu "*mirasın*" sahibi görüyor. Ama sağa sola en seviyesiz bir biçimde küfür etmenin ötesinde bir şey yaptığı yok. Uğur'un birikiminin yüzde birine sahip olmadan, o mirasa sahip çıkılır mı? Sadece "*gülünç*" oluyor...

Zaman zaman "*haklı çıkmaktan*" yorulduğumuz olur. Bir takım sonuçlar ortaya çıktığında "*biz söylemiştik*" demek, insanı mutlu etmiyor. Zira öyle şeyler ve özellikle öylesine çok zaman yitirilmiş oluyor ki... haklı çıkmanın mutluluğu da siliniyor.

Uğur hep haklı çıktı. Keşke bu kadar haklı olmasaydı. Belki o zaman yaşama şansı olurdu.

Bir süre önce, gazetelerdeki "*promosyon rezilliğini*" sona erdirmek üzere bir yasa çıkartılmıştı. Şu anda

yasa elimin altında değil ama, çok iyi anımsadığıma göre gazeteler, uzun süre kupon yayımlayarak armağan dağıtamayacaklardı. Bir takım yan yayın organlarıyla bu yasaı deldiler.

Fakat öyle bir deldiler ki; neredeyse avaz avaz "*Biz yasa falan tanımıyoruz*" diyorlar.

Örneğin birkaç armağan için bir arada kupon yayımlamayacaklardı. Bal gibi yayımlıyorlar. Aynı birleşik kupon içinde, sekiz on armağan için kupon veriyorlar. Ya birini alacaksınız, ya öbürünü. Ya da her armağan için ayrı bir gazete alacaksınız. Kimileri de bunu yapıyorlarmış...

Her armağanın karşılığını, güvence olarak yatırmış olacaklardı. Duyduğum kadarıyla, bunun da bir çaresini bulmuşlar.

Bu yasa gereği uzun süreli kuponların armağanlarını hemen vereceklerdi. Sertifika vb. gibi, işi "*yokuşa süren*" yollara başvurmayacaklardı. Hiç birini yapmıyorlar. Canlarının istediği kadar geciktiriyorlar. Canlarının istediği gibi "*sertifika*" "*takip kuponu*" vb. yollara başvuruyorlar.

Yarı bulvar gazetesi özelliğindeki çok satan bir gazete, ek bir gazete ile bazı promosyonlar dağıtacağını açıkladı. Bu arada, "*ana gazetede*" de "*çok kuponlu kuponlarla*" rmağanlar dağıtıyordu. İnsanlar üç aydan fazla bir süre kuponları kestiler. Derken bir gün ek gazetede yayımlanan kuponun bir benzeri, ana gazetenin "*çok kuponlu kuponuna*" da alındı. Buradaki adı "*takip kuponu*" oldu. Ve her ikisini de kesmek zorunda olduğu açıklandı. Burası dağ başı ya...

Ne demek takip kuponu? Dev reklam kampanyalarında bundan hiç söz etmemişlerdi.

Ama adamlar canlarının istediğini yapıyorlar. Ve bu adamlar canlarının istediğini yaparken ne yasa tanıyorlar, ne hatırlıyorlar. Hiç olmazsa **Yalın Erez**'in hatırı için yapmasınlar böyle şeyleri! Bu kanunu hazırlatan Sayın Erez, hâlâ bakanlık koltuğunda oturuyor. Eminim "*Bu ne iştir?*" diye sordukları zaman yerin dibine geçmektedir. "*Medya*"yı karşısına alacak, kızdıracak gücü de olmadığından, eminim kendi kendini kahretmektedir. İnsanları böylesine küçük düşürmek de olmaz ki...

Uğur Mumcu'nun bu tür rezillikleri görmemiş olması, bana biraz teselli veriyor. Bu tür iğrençlikler, eminim ki çıldırtırdı onu.

Uğur Mumcu'nun anısı ve eserleri, yolumuza ışık tutuyor.

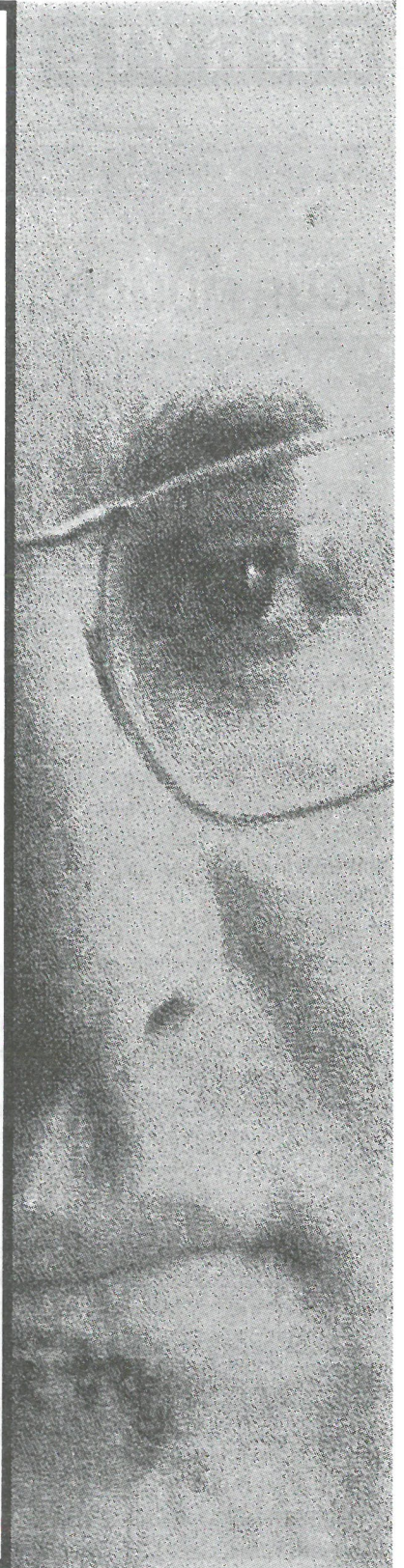
Cumhuriyet, 24.01.1998

UĞUR MUMCU'YA İTHAF

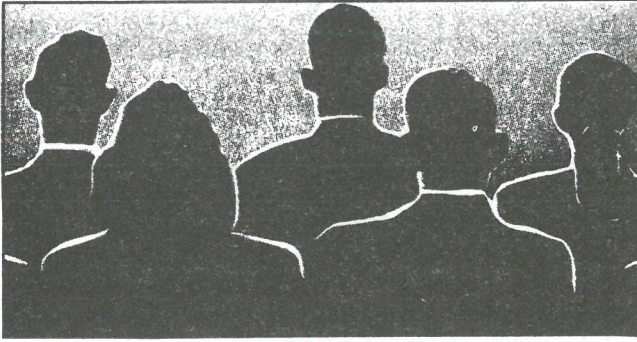
Ben de şerefli bir evlâdım,
Anası olmak isterdim.
Ben de korkmadan, canını bu vatan uğruna
Bir millet uğruna can veren
Bir eşim olsun isterdim.
Ben de böylesine yüceler yücesi bir babanın,
Evlâdı olmak, o gururu,
O şeref madalyasını,
Ömrüm boyunca şerefle taşımak isterdim
Ben de her Türk anası gibi,
El ele, kol kola, omuz omuza
Adalet, demokrasi, cumhuriyet
Ve laiklik uğruna kanlarımı
Akıtacak evlâtlarımın önünde, gururla
Ve de azimle yürümek isterdim.
Ey demokrasi zincirine bir halka da takan
Belki de son halkası olacak Uğur Mumcu.
Ey, altmış milyon Türkün bağrında
Demokrasi, adalet hem de laiklik
Meşalesini yakan,
Gönüllerimize taht kuran Uğur Mumcu.
Ey, bütün yolsuzluklara, baksızlıklara,
Başkaldıran, hem de korkmadan başkaldıran,
Bütün hileli düşüncelere baykıran
Kabramanların, kabramanı Uğur Mumcu
Orta Anadolu'dan filizlenip yeşeren
Kocaman köklü demokrasi ağacımız
Senin gibi bu uğurda can verenlerin de
Kanlarıyla öylesine beslendi,
Ki; dalların bu vatanın her yerini kapladı
Dökülen kanlarının her damlasıyla
Hürriyet ve adalet aşığı
Bir değil, binlerce evlât doğacak
Ve senin ışığında, senin meşalende,
Senin gibi hiç korkmadan
Kanının son damlasına kadar
Bu vatan için coşarak, koşarak canını verecek,
Ne mutlu sana, ne mutlu ardından ant içenlere
Ne mutlu bayrağının, ve de kanının
Rengindeki, çiçeklerle seni uğurlayan ellere.
Ölünceye kadar kalplerimizde tavaf
Edeceğimiz Uğur Mumcu
Rabat ol, rabat uyu.
Ey, gafil katiller, sizlerin attığı her kurşun,
Konan her bomba, kinlerimizi,
Nefretlerimizi bir kere değil,
Bin kere, binlerce kere artıracak.
Bizler çoğaldıkça sizler azalacak,
Bizlerin yerine sizlerin mezarları kazılacak
Ve de bir gün yok olacaksınız.

Sababat GEREDE

EĞİTİM: NASIL BİR İNSAN İÇİN?

Zeki SARIHAN

Amaç: Bir eğitimin niteliğini belirleyen, onun amaçlarıdır. Eğitimin amacı, onun için yapılacak bütün çalışmaların temelidir. Türkiye milli eğitiminde bugün bu amaçlar konusunda büyük bir çekişme vardır. Bu özet çalışmanın amacı, Türkiye ulusal eğitiminin yetiştirmesi gereken insan tipini belirlemek için öneri geliştirmektir.

Temel önermeler: Eğitim bir üst yapı kurumudur. Bu nedenle eğitim aşağıdaki temel olgulara göre biçimlenir.

1. Her üretim biçiminin kendine göre biçimlendirdiği bir eğitim düzeni vardır. Dolayısıyla, köleci, feodal, kapitalist ve sosyalist üretim eğitim düzenleri birbirlerinden farklıdır ve üstünde yükseldikleri alt yapının ihtiyaçlarına yanıt verirler.

2. Her sınıfın bir eğitim anlayışı bulunur. Sınıfların eğitimden beklentileri farklıdır. İşçi sınıfının eğitimden beklentisi, burjuvazinin eğitim anlayışından farklıdır. Toprak ağalarının ve tefecilerin eğitimden beklentileri diğersınıflardan farklıdır.

3. Türkiye'de eğitimin amaçları, tarihsel süreç içinde üretim biçimindeki değişikliklerden, iktidardaki sınıfların değişmesinden ve bu sınıfların politik tercihlerinden etkilendiği gibi, Türkiye'nin uluslar arası bağlantılarından da etkilenmiştir.

Kısacası, sınıflar üstü, siyasetler üstü ve evrensel eğitim yoktur. Belirli bir tarihsel dönemde, yaygın ve başat üretim biçimi ve o üretim biçimi içinde yer alan sınıfların ihtiyaçlarına yanıt veren eğitim anlayışları vardır.

Türkiye'de bugün eğitime yüklenen görevler: Ülkemizde gerek örgün, gerek yaygın eğitimde tek bir eğitim amacı yoktur. Bugünkü güncel eğitim tartışmalarına da damgasını vurduğu gibi, birkaç üretim biçiminin ve birden çok sınıfın eğitim anlayışları iç içe ve yanyana bulunmaktadır.

Kur'an kurslarında uygulanan eğitimin amacı kişiyi öte dünyaya hazırlamaktır ve bu, feodal sınıfların eğitim anlayışıdır. Yabancı dilde eğitim yapan kolejlerde emperyalizmin ihtiyaç duyduğu insan amaçlanmıştır. İmam Hatip Liseleri, bu dünya ve öteki dünya için eğitim yapmaktadır. Yaygın öğretim kurumları olan devletlere bağlı ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında ise esas olarak burjuvazinin eğitim ihtiyaçlarına göre eğitim yapılmaktadır, ancak zorunlu din dersleriyle feodal sınıflar da bu eğitimde söz sahibi kılınmıştır.

Cumhuriyet Devrimi'nin amaçladığı insan tipi: Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemi, aynı zamanda bir yarı-sömürgeleşme dönemidir. Yarı-sömürge yapı, kendine göre eğitim kurumlarını da yaratmıştı. Bu dönemde belli başlı olarak şu eğitim kurumları bulunuyordu: a) Burjuva demokratik devrimini yapmış Avrupa'nın eğitimi model alınarak kurulmuş ilk mektep, idadî, sultanî ve darülfünun gibi laik özellikleri ağır basan okullar. b) Mahalle mektepleri ve medreseler gibi din eğitimi yapan okullar. c) Yabancıların ve azınlıkların açtığı okullar.

Kuşkusuz, bu durum, ülkede sınıfsal ve siyasal olarak parçalanmış bir yapıyı göstermekteydi. Bu okulların yetiştirmek istediği insan tipleri de birbirlerinden farklıydı.

Avrupa'da burjuva demokratik devrimleriyle iktidara gelmiş olan burjuvazi, eğitimde buna benzer parçalanmış yapıya son vermiş ve burjuvazinin istediği insan tipini yetiştirecek okul sistemini, egemen olduğu ülkelerde yaygınlaştırmıştır. Temel eğitimin herkes için zorunluluğu, bu dönemde ortaya çıkmıştır.

Burjuvazinin eğitilmiş insandan beklediği, onun 1. Vatansever olması, 2. Akli egemen kılmasıdır. Bu niteliklere sahip insan, burjuvazinin ihtiyacı olan iç pazarı yaratacak ve sürekli kılacak insandır. (Yüz-yılımızın başında emperyalist bir karakter kazanan

* Eğitim Hakkını Savunma Komitesinin güncel eğitim konularında yaptığı çalışmalardan biri olan bu yazı, Mayıs 1997'de Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfının örgütlendiği bir çalışma için tartışmaya açılmış, ilgili çevrelerin dikkatine sunulmuştur.

Batı burjuvazisi, artık millî bir devleti koruma düşüncesinin yerine, küreselleşmeyi ve diğer millî devletleri yıkmayı koymuştur)

Batı sermayesinin emperyalist yayılma politikalarına karşı verilen ulusal bir kurtuluş savaşına önderlik etmiş Türkiye burjuvazisi, Cumhuriyet devriminin istediği insan tipinin karakterini çizerken onun şimdiki Batı'ya karşı bağımsızlıkçı ve feodalizme karşı aydınlanmacı olmasını hedeflenmiştir.

Biz bunun kanıtlarını Kurtuluş Savaşı yıllarının ve Cumhuriyet döneminin bütün literatüründe bol bol görüyoruz. Daha 1921 yazında toplanan ilk Maarif Şûrası'nda Başkomutan Mustafa Kemal, savaş yıllarında biçimlendirmeye çalışan eğitim hedeflerinin başlıca özelliği olarak onun "Doğu ve Batı tesirinden uzak" olmasını öngörmekteydi. Batıdan kastettiği emperyalizmin bağımlılığı hedefleyen kozmopolit anlayışı, Doğudan kastettiği de feodalizmin öte dünyaya göre insan yetiştiren (dolayısıyla toprak ağalarının çıkarlarına uygun düşen) bir dünya görüşü idi.

Eğitimin en belirgin malzemesi gençliktir. Mustafa Kemal Paşa'nın Cumhurbaşkanı olarak verdiği Büyük Nutkun sonunda gençliğe seslenmesi ilginçtir. Cumhurbaşkanı, bu seslenişinde gençlikten beklentilerini dile getirirken, Cumhuriyetin eğitim amacını da anlatıyordu: *"Ey Türk gençliği! Birinci ödevin Türk bağımsızlığını, Türk Cumhuriyeti'ni sonsuzluğa değin korumak ve savurmaktır."* Anlaşılabileceği gibi, bu sözde vurgulanan bağımsızlık, emperyalizme karşıtlığı, Cumhuriyet koruyuculuğu ise fedolizme karşıtlığı ifade ediyordu.

Türkiye'de eğitim hedeflerinin değişimi: Yaklaşık 80 yıllık yeni Türkiye'nin eğitim hedeflerinin hangi yönde evrildiği ve yetişecek kuşakların nitelikleri üzerine beklentilerdeki değişiklikler ilginç bir araştırma konusudur. Burada bu değişimin ana yönüne değinilmekle yetinilecektir.

Millî burjuvazi, Kurtuluş Savaşı sonrasında adım adım iktidara yerleştikçe gerek emperyalizm ve gerek ülkedeki diğer sınıflar karşısında gücünü artırmış ve eğitimdeki özelemlerini de daha büyük bir yetkiyle berkitmiştir. Feodalizmin üst yapı kurumları olan Padişahlık 1922'de, Halifelik 1924'te tasfiye edilmiş, aynı yıl Şer'îye ve Evkaf Bakanlıkları ve bunların yönettiği eğitim kurumları kapatılarak Eğitim Birliği Yasası çıkarılmıştır. 1925'te Tekke ve Zaviyelerin kapatılması, 1928'de Latin Harflerinin Kabulü, 1929'da Millet Mektepleri, ardından Dil Devrimi ve Türk Tarih tezi, hem kozmopolit, hem feodal eğitim anlayışlarına indirilmiş darbelerdir. Bu süreç içinde tedricen okullardan din darsları kaldırılmış, ilahiyat fakülteleri de kapatılmıştır. Eğitimin laikleştirilmesi, genç devletin en kararlı ve başarılı olduğu alandır. Bütün bu gelişmeye rağmen, Türkiye devletinin yetiştirmek istediği insan tipinde, 18

ve 19. yüzyıllarda egemen olmuş aydınlanmacı Batıdakinden özgün bir yan yoktur. Vatan için canını verecek ve aklın özgürlüğünü savunacak bir insan yetiştirecektir ama onu yetiştirme yolu 1936'ya kadar klasik usullerin ötesine geçememiştir. Bu nedenle Cumhuriyet devriminin halkın yüzde sekseninin yaşadığı köylere giremediği görülünce, bu görevi yerine getirmek üzere 1936'da Köy Eğitim Kursları uygulamaya konulmuş, bu deneme üzerinden de 1940'ta Köy Enstitülerine ulaşılmıştır. Köy Enstitüleri, Türk eğitim devriminin özgün kurumları olmakla birlikte gene de Cumhuriyet'in ana eğitim kurumları olmamıştır.

Gerçekte, 1930'lu yıllar, Türk devriminin duraganlaştığı, donuklaştığı yıllardır. Köy Enstitüleri, Cumhuriyetin son büyük atılımıdır ve varlığını, idealist bir eğitim kadrosuna borçludur.

İkinci Dünya Savaşından sonra, savaş vurgunculuğu ile de palazlanan burjuvazi, artık halk düşmanı bir karektere bürünmüştü. Onun bu özelliği, savaş sonrasında kurulan yeni dünya düzeninde emperyalizme adım adım teslimiyet sonucunu doğurmuştur. Bu süreç içinde, aydınlanmacı insan yetiştirme politikaları da sınırlamaya başlanmıştır. 1946'dan sonra yetişecek insanlarda aranan özellik şöyle ifade edilebilir. *Bağımsızlığı savunan ama yeni uluslararası ittifakların buna zarar vermediğini; aklın egemenliğini savunan ama modern bir İslam anlayışının bununla çelişmediğini düşünen insan.* Günümüze kadar gelen çizgideki renklerden, emperyalizme teslimiyet ve dincilik kalınlaşmış, bağımsızlık ve aydınlanmacılık zayıflamıştır. Başka bir değerlendirme ölçütüne göre, kozmopolit ve dinci eğitim kurumları oldukça çoğalmış ve eğitim, yarı sömürge döneminde olduğu gibi ikili (gerçekte üçlü: emperyalist, ulusaltı ve feodal) bir karakter kazanmıştır.

Temel metinlerin istediği insan tipi: Türkiye Cumhuriyeti'nin, eğitim yoluyla nasıl bir yurttaş yetiştirmek istediği, Anayasa, Temel Eğitim Yasası, İlköğretim Yasası, okul programları ve ders programlarında oldukça ayrıntılı bir biçimde dile getirilmiştir.

Anayasa'nın 42. maddesi bu konuya ayrılmıştır. Maddedeki eğitimin niteliğini belirleyen paragrafta şöyle deniyor: *"Eğitim ve öğretim, Atatürk ilke ve ilkeleri doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin gözetim ve denetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılmaz."* Bu cümleler, feodalizmin eğitim anlayışını dışlamaktaydı. Anayasa'da din ve ahlâk bilgisi öğretiminin zorunlu dersler arasında yer alacağını belirtmesi, eğitim hedeflerinin ikili hale geldiğinin anayasaya yansımış ifadesinden başka bir şey değildir. Bu madde ile Türkiye devleti, Kemalist Cumhuriyetin

eğitim amaçlarından saptığını da anlatmış olmaktadır.

1973 tarihinde çıkarılan 1739 sayılı "Millî Eğitim Temel Kanunu", tahmin edileceği gibi, Türk millî eğitiminin amaçlarını, başka bir ifadeyle Türkiye'de devlet eğitiminden geçmiş kişilerde aranacak nitelikleri, daha ayrıntılı bir biçimde anlatmaktadır.

Yasanın ikinci maddesi Türk millî eğitiminin genel amaçlarını şöyle tanımlıyor:

"Madde 2:

Türk Millî Eğitiminin genel amacı, Türk milletinin bütün fertlerini;

1. Atatürk inkılap ve ilkelerine ve Anayasa'da ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk milletinin millî, ahlakî insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren; ailesini, vatanını, milletini seven ve daima yüceltmeye çalışan; insan haklarına ve Anayasa'nın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı ve yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgî, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek, gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadî, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet, Türk milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

Aynı kanunun "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" başlığını taşıyan 4-17. maddelerinin özellikle dokuzuncusunda, yetişecek olan yurttaşlara eğitim yoluyla verilecek nitelikler üzerinde duruluyor. Bunlar "VII: Atatürk İnkılap ve İlkeleri ve Atatürk Milliyetçiliği; VIII: Demokrasi Eğitimi; IX: Laiklik; X: Bilimsellik" başlıklarını taşıyor.

İlköğretim ve ortaöğretimin amaçları düzenlenirken, bu tür öğretim kurumlarında ve onların her sınıfında öğrenciye kazandırılacak özellikler çok daha ayrıntılı bir biçimde düzenlenmiştir. Bunlarda yurt sevgisinden, bayrağa saygıdan, okuma alışkanlığı

kazanmaya, doğal varlıkları koruma bilincine, eğlenmesini bilmekten, kaynak kullanmayı bilmeye kadar pek çok husus yer almaktadır.

Bugünkü resmî metinlerde tanımı yapılan eğitim, bazı iddiaların aksine ırkçı değildir, milliyetçidir. Laiklik vurgusu belirgindir. Bağımsızlığı ve cumhuriyet devrimini korumayı esas almaktadır.

Bugünkü resmî metinlerde tanımı yapılan eğitim, bazı iddiaların aksine ırkçı değildir, milliyetçidir. Laiklik vurgusu belirgindir. Bağımsızlığı ve cumhuriyet devrimini korumayı esas almaktadır. Kısacası Anayasa ve yasalarda yer alan eğitim amaçları, esas olarak Cumhuriyet'in ilk 20 yılında biçimlenen bağımsızlık ve aydınlanmayı korumayı hedeflemektedir. "Demokrasi" kavramı, bu metinlere ABD'nin başını çektiği "Batı"nın tercihi olarak ve esas olarak da halkın egemenlik hakkına değil, hakim sınıfların iktidar için birbirleriyle yarışması hedefine bağlı kılınmıştır. Bu "Batı tipi bir demokrasi"dir ve İkinci Dünya Savaşı'nın bitiminden beri Türkiye'de yaygın olarak bu anlamda kullanılmaktadır.

Çok uluslu şirketlerin eğitim hedefi: Şirketler için mal üretecek insan: Günümüzde Türk millî eğitimi bir dönüşüm noktasındadır. Bu dönüşüm, uluslararası gelişmelerle yakından ilgilidir. Türkiye sermayesi, 1950'lerden sonra, özellikle 1980'li yıllarda Batı sermayesi ile iyice bütünleşmiş, bu gelişme çok uluslu şirketler için Türkiye gümrük duvarlarının kaldırılmasını, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesini gündeme getirmiştir. Sovyetler Birliği'nin de 1990'da yıkılmasıyla tek kutuplu hale gelen dünyada, başlarında Amerikalılar olmak üzere Batı sermayesi globalleşme niyetlerini ve uygulamalarını artırmıştır. Bu görüşe göre, ulusal devletler ve bağımsızlık devri sona ermiştir. Dünya (sermaye) bütünleşmiştir. Gümrük duvarları yıkılmalıdır. İdeolojiler dönemi sona ermiştir. Eğitim de buna göre yeniden yapılmalıdır.

Mayıs 1996'da toplanan 15. Millî Eğitim Şûrası, "Eğitimde yeniden yapılanma" temeli üzerine oturulmuştur. Buna göre, eğitim mümkün olduğu kadar özelleştirilmeli, devlet kaynakları özel okulluğun emrine verilmeli, devlet okulları paralı hale getirilmeli, bu arada eğitim hedefleri de yeniden belirlenmelidir. Kuşkusuz, Anayasa, yasa ve programlardaki eğitim hedeflerinin bir kalemde değiştirilmesi beklenemez. Ancak, Şûra öncesinde ön döküman olarak hazırlanan "Eğitimde Reform Çalışmaları" başlıklı metinde, Türk millî eğitiminin amacı için çok özlü bir ifade kullanılmıştır.

"Hedef, iç ve dış pazarlarda rekabete üstünlük sağlayabilecek daha kaliteli ve daha ucuz, bol miktarda mal ve hizmet üretebilecek insanı yetiştirebilecek bir eğitim sistemini kurmak ve geliştirmek."

Metin, bunun gerekçelerini şu değişimle ifade ediyor:

"Dünyamız değişmelere sahne olmaktadır. Bilimsel ve teknolojik devrim çağı diyebileceğimiz bu çağ tüm dünyayı ve toplumları köklü bir biçimde değiştirmekte, bilgi ve teknoloji toplumu olma yönünde amansız yarış sürmektedir. Türkiye ekonomik yapısı, iletişim sistemleri ve teknoloji tüketiminde dünya ile bütünleşme çabasıdadır. Bu çerçevede serbest piyasa ekonomisi ve dünyaya açılma ideallerini gerçekleştirmeye çalışmaktadır."

Aynı metin, Türkiye insanının dünya ile barışık olmasını da istemektedir. Bu "dünya"dan kasıt, kuşkusuz ki, Türkiye'nin komşuları ya da Endonezya, Güney Afrika, Jamaika... gibi ülkeler değil, ABD ve Batı Avrupa ülkeleridir. Türkiye, emperyalist dünya ile zorlu bir kavga sonucunda kurulmuştur ve Türkiye insanı bununla öğrenmekteydi. Hatta, onun başlıca öğüneceği bir husus varsa o da budur. Şimdi emperyalizm, Türkiye insanı yönünden bu kavganın sona erdirilmesini istiyor.

Türkiye örgün eğitimi, bağımsızlığın korunması temasını birçok vesile ve materyalle tekrar etmektedir. "İstiklal Marşı", "Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi", "Onuncu Yıl Marşı", okul duvarlarına asılan kahramanlık tabloları, ulusal bayramlar, hatta, bütün sınıflarda asılı bulunan Atatürk portreleri, bunların başlıcalarıdır. Şimdi, bütün bunların başlıcalarıdır. Şimdi, bütün bunların terk edilmesi yerine "daha kaliteli ve ucuz bol mal üretecek" insan yetiştirme hedefini koymak gerekecektir. Bu bakımdan, çok uluslu şirketlerin önerdikleri *yeniden yapılanma*, gerçekten de bir yapının yıkılarak yerine yeni bir yapının kurulması demek olacaktır.

Eğitim hedeflerinin belirlenmesinde temel tutum

Türkiye'de eğitimin niteliği konusunda söz söyleyen, öneri getiren birçok çevre vardır. Yasalar, yönetmelikler ve programlarda istenen insan tipi *Atatürkçü'dür*. Bu Atatürkçülük'ten farklı anlamlar çıkaranlar varsa da bunun iki temel taşının bağımsızlık ve laiklik olduğunda kuşku yoktur.

Bu eğitimden köklü yakınmaları olan, dolayısıyla istenen bu insan tipinin bütünüyle değiştirilmesini isteyen bazı çevreler şunlardır:

Şeriatçılık: Bunlar, Atatürkçü kuşaklar yerine dinci insanlar yetiştirilmesini istiyorlar. Devlet okullarını ele geçirmeye çalışıyorlar ve İmam Hatip Liseleri, Kur'an Kursları gibi kendi özgün eğitim kurumları vardır. Şeriatçılar, on yıllardır Millî Eğitim Bakanlığı'ndaki etkilerini kullanarak "normal" okul müdürlüklerinin önemli bir bölümünü de ele geçirmişlerdir. Bundan başka, tarikat yuvalarında verilen eğitim de insanları şeriatın istediği biçimde yetiştirmektedir.

Kürt milliyetçiliği: Bu akım, Cumhuriyet eğitiminin

Türk milliyetçisi karakterinden ötürü, Kürt varlığının ve kültürünün ve eğitimde yerini bulamadığını, hatta asimile edildiğini belirterek Kemalist eğitime kökten karşı çıkıyor. Bu eğitimin en ileri uygulamaları olan Köy Enstitüleri karşısında bile karşı veya ilgisiz bir tutum alıyor. Kemalist eğitim yerine, Türk ve Kürt unsurlarına eşit vurgu yapan ya da Kürt varlığına da yer veren, Kürtçe eğitim yapabilen eğitim kurumları istiyor. Türkiye marksist solunun bir kısmı, bu görüşlerden etkileniyor. Eğitim literatüründe geçen her "Türk" sözcüğünde ırkçılık görüyor. Bu çevreler, laiklik konusunda da duyarsız davranıyor. Ana eğilim bu olmakla birlikte, bu çevrelerin laiklikten vazgeçemeyeceğini gösteren olgular yaşanmaktadır.

Emperyalizm: Yeni dünya düzeni ve küreselleşme hedefleri, eğitimi de yakından ilgilendirmektedir. Emperyalizm, bir süreden beri Atatürk'ü ve Atatürkçülüğü, Avrupa Topluluğu'na girişin bir gerekçesi olarak bile sunmaktadır. Emperyalizm gerçekte, millî devlete ve onun eğitim amaçlarına karşıdır. Türkiye hakim sınıflarının önemli bir bölümü gibi, solcu bazı çevreler de bu görüşlerden etkilenmektedir. Onlara göre, eğitimin millî amaçları olamaz. Eğitim teknikleri gibi, eğitimin amaçları da evrenselidir.

Bağımsızlıkçı, halkçı bir eğitim: Türkiye eğitim sisteminde yer alması gereken amaçlar, önerirken, daha doğrusu, Türkiye eğitim düzeninin yetiştireceği insan tipini belirlerken, öncelikle düşünülmesi gereken ana noktalar şunlar olmalıdır:

1. Bu eğitim, hangi sınıfların isteklerine yanıt verecektir?

2. Bu eğitimin karşı çıkacağı kuvvetler neler olacaktır?

Bu sorulara yanıt vermeden, eğitimin nitelikleri hakkında yapılabilecek önermeler belirsiz olacaktır.

Kuşkusuz, eğitimin amaçları konusunda yapılan önermelerin sınıfsal bir yanı vardır ve her öneri, karşı olunan şeyi de işaret etmektedir.

Örneğin, "laik" eğitim önermesi, feodalizmi hedef almaktadır ama bu önermenin çok uluslu şirketleri hedef aldığına ilişkin bir işaret yoktur. Çünkü, işadamlarının örgütü TÜSİAD da aynı önermede bulunuyor. Hatta, bağımsızlık bilincinin törpülenmiş olması nedeniyle Türkiye'de iki kuvvet olduğunu belirten ve böyle de olmasını isteyen yazarlar vardır. Bu kuvvetlerden biri Refah Partisi, diğeri Avrupa'dır. Böylece, Refah Partisi karşıtı bütün kuvvetler Avrupa saflarında sayılmaktadır.

Bize göre, eğitimin amaçları konusunda yapılacak ilk önerme, onun *bağımsızlıkçı* olmasıdır. Çünkü Türkiye sömürülen ve bağımlı bir ülkedir. Türkiye'de memur maaşlarının ne olması gerektiğine bile uluslararası finans kuruluşları karar vermektedirler. Türkiye'de eğitimin temel amacı bağımsızlıkçı kuşaklar

yetiştirmek olmayacaksa, bu eğitimin, emperyalist işbirlikçisi, en iyi ihtimalle emperyalizme teslim olmuş kuşaklar yetiştirilecektir. Ya da insanların bir kısmı bağımsızlıkçı yetiştirileceklerdir ama bu örgün eğitimden ötürü olmayacaktır. Hatta, ona tepki içinde gerçekleşecektir. *Bağımsızlıkçılık* ilkesi, emperyalizme karşıdır.

İkinci önerme, *halka hizmet edecek insandır*. Türkiye eğitim sistemi içinde yetiştirilecek kuşaklar, halka borçlu olduklarını ve hayatlarının temel anlamının halka hizmet olduğunu bileceklerdir. Halk, esas olarak emeği ile yaşayan ve bağımsızlıktan çıkarı olan sınıfların oluşturduğu bir kitledir. İşçileri, köylüleri, memurları, gençliği, şehir küçük burjuvazisini, esnafı ve sanatkarları, millî sermayedarları kapsamaktadır. Köy Enstitülerinde yaşanan bu *halka hizmet* ruhuna yeniden şiddetle ihtiyaç vardır. Bunun yerine bugün konulmaya çalışılan bireysel amaçlar için eğitim, halkı umursamayan anlayışların ürünüdür. *Halka hizmet edecek insan* önermesi, emperyalizme olduğu kadar, halkı sömüren ve bağımlılık altında tutan sınıflara karşıdır.

Üçüncü önerme, *bilimsel düşünen insan*'dır. Bu insan, dünyayı ve olguları bilimsel bir bakış açısıyla ayrıştırıp yorumlayacaktır. Bu önerme, Ortaçağ kalıntısı güçlere ve onların ideolojilerine karşıdır. Bu eğitim düzeninde İmam Hatip okullarına, Kur'an Kurslarına ve okullarda din derslerine yer yoktur.

Dördüncü önerme, *emekçi halkın kardeşliği*'dir. Türkiye eğitim sistemindeki bireye; Türkiye halkının farklı kültür topluluklarından oluştuğu, bu farklılığın bir zenginlik olduğu, bunların barış, kadeşlik ve birlik içinde, bir arada yaşayacağı ve emperyalizme birlikte karşı koyacağı öğretilenektir. Böylece Kurtuluş Savaşı yıllarındaki Türk ve Kürtlerin kardeşliği ve birbirlerinin haklarına saygı duyacağı ilkesi de hayata geçmiş olmaktadır. Bu önerme, ırkçılığa, şoven milliyetçiliğe karşıdır.

Bunlara, daha bir çok önerme eklenebilirse de bunlar, günümüz ihtiyaçları açısından ayrıntı olmaktadır.

Temel önermeleri bunlar olan eğitim sistemine verebilecek ad *halkçı eğitim*'dir. Halkçı eğitim, bir halk iktidarının uygulayacağı eğitimidir. Ancak, halk güçleri, kendileri iktidara gelinceye kadar da hakim sınıflardan bu eğitimin uygulanmasını talep edeceklerdir.

Halkçı eğitim, ilkokuldan üniversiteye kadar, parasız olacaktır. Halkçı iktidar, eğitimde fırsat eşitliğini sağlayacaktır. En yeni ve çağdaş eğitim tekniklerini kullanacaktır.

Bağımsızlıkçı, halka hizmet duygusu aşılayan, bilimsel ve halkların kardeşliğini temel alan eğitim amaçları, Cumhuriyet devriminin eğitim mirasını temel alan, onu koruyan ve günümüz koşullarına uyarlayan bir anlayışın ürünüdür.

Sekiz yıllık kesintisiz temel eğitim tartışması neyin ürünüdür?

Kesintisiz sekiz yıllık temel eğitim tartışması, eğitimimizin amaçları, yani yetiştireceği insanların nitelikleriyle doğrudan doğruya ilgilidir. Eskiden beri aydın kamuoyunun daha geniş bir nüfus kitlesinin daha uzun süre laik bir eğitim alması isteğiyle dile getirilen ve 1973'te ilke olarak kabul edilen, ancak altyapı yetersizliği gerekçe gösterilecek ertelenen bu uygulama, 1990'lı yıllarda başka bir amaçla, *emperyalist pazara daha kalifiye işgücü yettirilmesi* amacını güden çok uluslu şirketlerin ve onların ortak finans kuruluşu olan Dünya Bankası'nın bir isteği haline geldi. Türkiye aydınlarının değil, fakat bu çevrelerin sesine kulak veren Tansu Çillerin başında bulunduğu Hükümet, Mayıs 1996'da topladı "15. Millî Eğitim Şûrası"nda, sekiz yıllık kesintisiz eğitimi gündemine aldı ve dincilerin direnmesine rağmen onaylattı. DYP, daha sonra RP ile ortaklık kurduğu, Necmettin Erbakan'ın başbakan olduğu dönemde, bu kararı savsakladı. Ne zaman ki Millî Güvenlik Kurulu (Askerler), sekiz yıllık eğitimin uygulanmasını istedi, Erbakan'dan başbakanlığı almak isteyen DYP lideri, sekiz yıllık kesintisiz eğitimin mutlaka uygulanacağını ilan etti, fakat başbakanlığı alamadı. Bu kez de Mesut Yılmaz başbakanlığında kurulan 55. hükümetin 8 yıllık kesintisiz eğitim tasarısına karşı çıkmaya başladı. Sekiz yıllık kesintisiz eğitim mücadelesi bugün, Türkiye halkının *cumhuriyet devrimini korumaya yönelik taleplerinin odağı* haline gelmiştir. Dünya Bankası'nın isteği gölgede kalmıştır. Hatta emperyalist çevrelerin "ılımlı İslam"la ittifak kurduğu ve bu ittifakı perçinlemeye çalıştığı bir dönemde Batı egemen çevrelerinin, Türkiye'de laiklik gibi, sekiz yıllık eğitime de soğuk bakışlarını söyleyebiliriz. Bu noktada Tansu Çiller ve çevresinin tutumu ibret vericidir. Sekiz yıllık kesintisiz eğitimi savunduğu dönemde bunu Türkiye halkının bir ihtiyacı olarak değil, çok uluslu şirketlerin bir ihtiyacı olarak savunmuştur. İstek, Cumhuriyetin savunulması anlamına gelince de bu isteğinden vazgeçmiştir. Bununla birlikte, Türkiye hakim sınıfları içinde sekiz yıllık eğitimi savunanlardan bir kısmının düşüncelerinin arka planında dünya sermayesinin istekleri vardır. Bununla birlikte, sekiz yıllık kesintisiz eğitimin uygulanması, halkın ortaçağ karanlığına karşı kazandığı bir başarı olacaktır. Türkiye halkı bağımsızlık bilincini güçlendirdikçe, sekiz yıllık eğitim, globalleşme adı verilen emperyalizmin de zararına olacaktır.

CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI'NIN REFAH PARTİSİ'NİN KAPATILMASI İLE İLGİLİ İDDİANAMESİDİR.

Demokrasi bir yönetim biçimidir. Yöneten ve yönetilen ilişkisinin halka verildiği ve yöneticinin değiştirilmesi yetkisinin halkta bulunduğu bu yönetim biçiminde "halkın iradesi" en üstün irade olarak kabul edilmektedir. Halkın yöneticilerini seçme hakkı kadar önemli olan bir diğer husus bu seçimde aralarında tercih yapabileceği çeşitli seçeneklere sahip bulunmasıdır. Seçeneklerin bulunmadığı bir sistemde, salt seçme yetkisinin kullanılması fazla bir anlam ifade etmekten uzaktır. O halde çok partili siyasi sistemler, demokrasi bakımından yadsınamaz bir zorunluluk olmaktadır.

Yine demokrasi, ancak bir hukuk devletinde yaşama geçirilebileceği için, "hukukun üstünlüğü" ilkesi, vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Ancak hukukun vasıtaları olan yasalar, zamana, koşullara, toplumun ihtiyaç ve gelişimine uygun olarak yenilenmeye ihtiyaç gösterirler. Hiçbir hukuk normu ebediyen kalıcı ve değişmez olarak yorumlanamaz. Toplumun gelişimine paralel olarak hukuk da kendini yenilemekte ve gelişimini sürdürmektedir.

Demokrasi, yalnızca seçme ve seçilme fonksiyonlarının icra edildiği bir yönetim biçimi değildir. Bireyin yaşamının hemen her aşamasında kendini belli eden, özgür düşüncüyü tartışmayı, sorgulamayı da beraberinde getiren bir yaşam tarzıdır. Diğer bir ifade ile demokrasi bireyin her alandaki uygulamayı tartışma, sorgulama, eleştirme, alternatif yöntem üretme gibi aktif katılımını gerektiren bir yaşam biçimini de beraberinde getirmektedir. Bu katılım bireysel olabileceği gibi örgütlü de olabilmektedir.

Bu ana ilkelerden hareketle siyasal sistem getiren hiçbir dinin demokratik bir toplumsal düzene izin vermesi mümkün görünmemektedir. Zira dinlerin özünü teşkil eden Tanrısal vahiy sistemi ve onun anayasası olan Kutsal Kitaplar "Tanrı sözü" olarak kabul edilmekte ve yönetme erkini Tanrı'ya ve O'nun seçtiklerine devretmektedirler. Tanrı'nın anayasası olan kutsal kitapların karşısında hukuk devletinin yasalarını çıkarmak, Tanrısal irade yerine halkın iradesini ikâme etmek, siyasal sistem getiren dinlere inananlar için kabul görebilecek yaklaşımlar olmamaktadır. Kuran, yönetimin hangi esaslara yapılacağını Maide suresinin 48. ayetinde açıkça belirtmektedir. "Allah'ın indirdiği ile hükmet" dedikten sonra, "sizden herbiriniz için bir şariat ve bir yol belirledik" diyerek yönetimin Allah'ın kitabındaki esaslara kayıtsız şartsız uyma zo-

runluluğundan söz etmektedir. Yönetim esasları, Peygamber için de bağlayıcı olmakta, Kuran, Peygamberin de yönetimini Kuran esaslarına uygun yapma zorunluluğunu açıkça ifade etmektedir. Aynı surenin 49. ayeti "Aralarında Allah'ın indirdiği ile hükmet, onların keyiflerine uyma ve onların Allah'ın indirdiği şeylerin bir kısmından seni şaşırtmalarından sakın" ifadesi, Peygamberin, yönetme erkini, Kuran esasları doğrultusunda kullanmak zorunluluğunu ortaya koymaktadır.

Dolayısıyla demokraside yönetim, meşruiyetini halkın iradesinden alırken, İslam Devletinde yönetim meşruiyetini "İlahi hükümleri hayata geçireceğine dair verdiği taahhütten ve bu taahhütleri harfiyyen yerine getirmekten alır. İlahi hükümlere riayet etmeyen her yönetim gayr-i meşrudur. Şeriata aykırıdır. - ALİ BULAÇ, *Modern Ulus Devlet*, s.151-

Demokrasinin, insanın Tanrı karşısında mutlak özgürük ve bağımsızlığını öngören bir rejim olarak kabulü halinde ise Tanrısız bir rejim olduğu, yine İslamcıların iddiaları arasında yer almaktadır. Bu koşullarda demokrasi, siyasal İslamcılarca, "Tanrı'ya inanmayanların rejimi" olarak tanımlanmış olmaktadır.

Günümüzün bazı İslamcı ideologları, Kuran'ın siyasal sistemini yorumlarken "tevhid ilkesi"nin yol gösterici bir kriter olarak alınmasını gerekli görmektedirler. Bu ilkeye göre tüm varlık alemi tek bir yüce Allah'a boyun eğmiştir. Bu sebeple her alanda O'na teslim olmak gereklidir. Sosyal, siyasal, ekonomik yaşamın insan iradesinin ürünü olan objektif yasalara ve kurumlara terk edilmesi ise Allah'a şirk koşturur. Tevhid ilkesine göre gücünü ve meşruiyetini kendisinden alan dünyevi bir iktidar düşünülemez. Ancak kaynağını Kuran'dan alan siyasal proje sadece müslümanlar için bağlayıcıdır, dolayısıyla "İslam, sadece müslümanlar için ve müslüman blokla sınırlı olarak totaliter özellik taşır. -ALİ BULANÇ, *Adıgeçen Eser*, s.152..

Tüm çağdaş demokrasilerin insan hakları konusunda kabul ettiği evrensel ilkeler içinde "eşitlik ilkesi" başta gelir. Eşitlik, öncelikle cinsiyet ayrımcılığının ortadan kaldırılması bakımından önemlidir. Bireyin cinsiyetine bakılmaksızın tüm haklardan eşit olarak yararlanması ve hukuk karşısındaki eşitliği tartışılmaz bir gerçek olarak kabul görmektedir.

İslam dini ise, zamanına göre kadın hakları bakımından reformist ve koruyucu olmakla bir-

likte, günümüz dünyası ile kıyaslandığında kabulü imkânsız olan bir ayrımcılık yansıtmaktadır. Kuran'da hitap erkekleredir. Birkaç ayet dışında kadını muhatap alan bir üslup kullanılmamıştır. Kadının erkek karşısında ikinci sınıf bir birey olduğu açık biçimde ifade edilmektedir.

Bakara suresinin 228. ayetinde "Erkeklerin kadınlar üzerindeki hakları bir derece daha fazladır", Nisa suresi 11. ayette, "Allah size, çocuklarınızın alacağı miras hakkında, erkeğe kadının payının iki mislini tavsiye eder.", Nisa suresi 34. ayette "Erkekler kadınların üzerine yöneticidirler. Çünkü Allah, kimini kimine üstün kılmıştır. Çünkü erkekler kadınlara mallarından harcamaktadır... Dik kafalılık, şirretlik etmelerinden korktuğunuz kadınlara öğüt verin, yataklarından ayırın ve dövün." ayetlerinin yanısıra erkeğin dört kadına kadar evlenmesine, teşvik edilmekle birlikte izin verilmesi; evlenme ve boşanma ile ilgili kuralların erkek lehine düzenlenmesi, çağdaş dünyada kabul gördüğü biçimde bir eşitlik anlayışının dinde yer almadığını göstermektedir. Günümüz koşullarında, söz konusu ilkelere yaşama geçirilmesi mümkün olmamakla birlikte, Kuran'ı anayasası olarak kabul eden Siyasal İslam Hareketi için, söz konusu ilkelere uygulamak bir zorunluluktur.

Nitekim, çağdaş dünyada hala kadın dövme, dinî bir emir kabul edip, bunun yönetimini tartışanlar da pek çoktur. İşte, "Kadın Dövmenin İncelikleri" başlıklı yazıdan (Süleyman Çolakoğlu, Milli Gazete- 5.2.1997) birkaç satır: "Nietzsche demiştir ki: kadına mı gidiyorsun? Kırbacını unutma! Bittabi bu, "Şaklat koçum kırbacını şunun sırtına" anlamına gelmiyor.

Bu dünya hayatında erkek iradesi ile kadın işlevi arasındaki dengeyi betimlemektedir sadece. Çağdaş dünyanın bir türlü anlamadığı, anlamak istemediği dengeyi. İslam kaynaklarına göre kadına hüsnü muamele esas. Pek çok şartla birlikte eğer ortada bir "nüşuz" (serkeşlik) varsa, önce nasihat, sonra yatakların ayrılması ve nihayet hiçbir kâr etmezse belli sınırlar içinde darb... Bunun ötesi ise meşrebimize göre isim bekler; artık maçoluk mu olur vahşet mi...Netice, kadın dövmek ince iştir."

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin birinci maddesi, "bütün insanlar hür, haysiyet ve haklar bakımından eşit doğarlar" ifadesine yer vermektedir. Bu madde, insanların doğuştan hür ve haklar bakımından eşit olduğunu vurgulayarak, kimsenin diğerinden farklı ve özel yaratılmadığını ve dünyadaki idealin de yaradılıştaki bu eşitliği yaşama geçirmeye yönelik olmasını vurgulamaktadır. Zira eşitsizliği doğuştan varolan bir yazgı olarak kabullenmek, eşitliği sağlamayı imkânsızlaştıracaktır.

Herşeyi Allah'ın yarattığını defalarca tekrarlayan Kuran ise, yaradılıştaki farklılıkları, bir ayrıcalık olarak ifade etmekle, eşitsizliği olağan kabul etmektedir. En'am Suresi 165. ayette, "Sizi yeryüzünün halifeleri yapan, size verdiği şeylerde sizi denetlemek için, kiminizi kiminizden derecelerle üstün kılan O'dur." denilmektedir. Bu ayetin tefsiri "Allah şerefte, akılda, malda, mevkide insanların bazılarını diğer bazılarından üstün kılmıştır. Kimi güzel, kimi çirkin, kimi zeki, kimi bön, kiminin geçimi bol, kiminin dar, kiminin mevkisi yüksek vs." (Süleyman Ateş, Kuran-ı Kerim Tefsiri, cilt 2, s.969) şeklinde yapılmıştır. Farklılıkların doğuştan var olan ayrıcalıklar ve Tanrısal iradenin kararı olarak kabulü halinde, insanın bu eşitsizliği değiştirmek yolundaki gayreti acaba Tanrısal iradeye karşı gelmek mi olacaktır?

Kuran'da pekçok surede Allah'ın dilediğinin rızkını genişletip, dilediğinin kısıtığını anlatılmaktadır. Bunun sebebi, Rum suresinin 37. ayetinde de açıklandığı gibi "inanın toplum için ibretler taşıması"dır. Ancak yine Kuran'ın çeşitli yerlerinde "Allah dilediğini doğru yola iletir." (Bakara/213) ve "Allah dilediğini saptırır" (Rad/27), "Allah'ın göğsünü İslama açtığı kimse" (Zümer/22) gibi ayetlerin bulunması, inanmamak konusundaki kararda Allah'ın dahlili bulunduğu izlenimine yol açmaktadır. Bu durumda rızıkların dağılımındaki eşitsizliği açıklamak mümkün olmamaktadır.

Zuhruf süresi 32. ayetinde, "Rabbin nimetini onlar mı bölüşüyorlar? Dünya hayatında onların geçimliklerini aralarında biz taksim ettik ve onların kimini ötekine derecelerle üstün kıldık ki, biri diğerine iş gördürebilsin." ifadesi ise gelir dağılımındaki adaletsizliği bir Tanrısal yazgı haline dönüştürmektedir.

Dünyanın gelir dağılımı en bozuk ülkeleri arasında petrol zengini Arap ülkelerinin de yer alması ve krallıkla yönetilmeleri acaba bu ayetleri bire bir uygulamalarından mı kaynaklanmaktadır?

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin birinci maddesinin devamında "bütün insanların birbirlerine karşı kardeşlik zihniyeti ile hareket etmelerinden" söz edilmektedir. Oysa Kuran'daki kardeşlik sadece müminlerin kardeşliğidir. "Müminler ancak kardeşlerdir (Hücurat 10)"

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 4. maddesi, "Hiç kimse kölelik veya kullak altında bulundurulamaz; kölelik ve köle ticareti her türlü şekliyle yasaktır." demektedir. Kuran ise köleliği kaldırmayı teşvik etmiştir. Örneğin Maide suresi 89. ayette yemini bozanların kefareti olarak "bir köleyi hürriyetine kavuşturmak" önerilen yollardan biridir. Nur suresi 33. ayette ise çalışıp,

belli bir para karşılığı hürriyetlerini kazanmak isteyen kölelere "eğer kendilerinden bir iyilik görürseniz mükatebe yapın. Ve Allah'ın size verdiği malından onlara da ve in" denilmektedir. Bir başka ayette ise "Kadınlarından zihar edip, sonra söylediklerinden dönenler, karılarıyla temasa geçmeden önce bir köleyi hürriyetine kavuştursunlar" (Hadis/3) denilmektedir. Bütün bu ayetler, İslamda köleliğin teşvik edilmediğini, tam tersine kaldırılması yolunda telkinleini yapıldığını ortaya koymaktadır. Ancak kölelik yasaklanmamıştır

Köleliğin varlığı kadar önemli olan bir konu, kölenin farklı ve daha aşağı sınıfa mensup bir birey olarak görülmesidir.

Nahl suresinin 74. ayetinde ise, bu eşitsizlik şu sözlerle ifade edilmektedir: "Allah, hiçbir şeye gücü yetmeyen ve başkasının malı olan bir köle ile; kendisine güzel rızık verdiğimiz, o rızıktan gizli ve açık harcayan kimseyi misal olarak anlattı. Hiç bunlar bir olurlar mı?"

İnsan topluluklarının çağlar boyu geçirdiği gelişim, insan hak ve özgürlüklerindeki gelişimle paralellik göstermektedir. İlk çağların, insanı bir mal olarak kabul eden kölelik uygulamaları, zaman içinde tarihe karışmış ve bu uygulamaların insanlık dışı olduğu, hemen herkes tarafından kabul edilmiştir. Tanrısal vahyin ürünü olarak kabul edilen dinlerin, ahlakî bir devrimi amaçladıkları ise, son derece açıktır. Bu koşullar altında, Tanrı sözü olarak kabul edilen Kutsal Kitapların, öncelikle kölelik uygulamasını yasaklamasını, varedilişte "meleklerin önünde secde ettiği insan"ı, mal konumundan, insan konumuna yükseltmesini beklemek, dine haksızlık yapmak olmasa gerek...

İslam dini, köleleri azad etmeyi teşvik etmekle birlikte, kölelik uygulamasını yasaklamayarak, eşitlik ve adalet bakımından ciddi bir boşluk yaratmıştır. Arap toplumunun ekonomik yaşamında bedava işgücü olan kölelerin ekonomik bir fonksiyon gördükleri kabul edilse bile, değişmez, kalıcı, kesin hükümler içeren bir kutsal kitabın, geleceğin dünyasını oluştururken insan haklarına ilişkin temel ilkeleri topluma benimsetme konusunda tavizsiz bir yaklaşım izlemesi gerekmez miydi?

Benzeri soruları "cariye" uygulaması için de sormak gerekir. Kadının rızasına bakılmadan, hatta evli olup, olmadığına aldırmadan, Kuran-ı Kerim; Nisa/24 "(Savaşta esir olarak) ellerinize geçen (cariyeler) müstesna, evli kadınlarla evlenmeniz yasaklandı", cinsel ihtiyaçlarını karşılamak üzere erkeğe bir hak olarak verilmesi de çağdaş dünyanın kabul edebileceği bir uygulama olmaktan çok uzaktır.

... Demokrasinin temel şartları arasında yer

alan çoğulculuk ilkesi de aynı prensipten hareketle, kabulü imkânsız bir ilkedir. Zira Tanrının vahyine dayanan bir siyasal sisteme alternatif öneren siyasal partiler peşinen, "inançsız, imansız ve kafir" olarak adlandırılacaklardır.

Nitekim İBDA'nın ulu mimarı olarak adlandırılan Salih Mirzabeyoğlu, bu konuyu kendi yayın organı olan *Akademîya* dergisinde şöyle anlatıyor: "İslam Devleti biçimi içinde "hakimiyetin" kaynağı ve kullanılması, kafirlerin vehmettiği gibi "havada" ve mücerret bir kavram değildir.... "Hakimiyet Hakkında" düsturu, hem hakimiyetin kaynağını, hem de hakimiyet - Allah'ın ve Resulü'nün rızasına uygun davranan ümmet tarafından kullanılmasını, hem de iktidar olarak tecellisini apaçık çerçevelemektedir. Hakimiyetin ümmet olarak kullanılmasının, kafirlerin "halk hakimiyeti" veya "millet hakimiyeti" diye belirlediği husula hiçbir alakası yoktur. Hakimiyetin kaynağı, "ahali" değil, Allah'ın ve Resulü'nün belirlediği emirler manzumesidir... Allah'ın ve Resulü'nün emirlerine tâbi olanlar, yani müslümanlar, Allah'ın halifeleridir... Kafirler ise, Allah'ın hakimiyetine ve tabii ki müslümanların hakimiyetine tâbi olanlardır... Kafirle bir arada yaşamak, ancak İslam şemsiyesinin altında ona yer göstermekle mümkündür. Herhangi bir laik-demokratik seviyeyi kabul ederek, onun altında kafirle yaşamak değil. Zaten bu şekil, küfrün hakimiyeti ve müslümanların mahkumiyetinin görüntüsüdür." (*Akademîya Dergisi*, Ocak 1997). Bu ifadelerin de açıkça ortaya koyduğu gibi, Kuran dışı yönetime taraf olanlar kafir olmakta ve onlarla birlikte yaşamak, ancak onlara hükmetme kaydı ile uygun görülmektedir. Bu koşullar altında İslam devletinin laik anlayışına dayalı siyasi oluşumlara izin vermesi mümkün görülmemektedir.

Demokrasilerdeki hukukun üstünlüğü ilkesi ise Tanrısal vahiy tarafından ortaya konulan hukuk normları karşısında geçersizdir. Tanrısal vahiy değişmez hukuk ilkelerini açıkça belirtmiştir. Bu ilkeler aile hukuku, ceza hukuku, miras hukuku, borçlar hukuku vs. gibi alanlarda açık hükümler getirmektedir. Üstelik geçerlilik süreleri de belli bir zaman dilimi ya da toplumla sınırlı değildir. Bu koşullarda devletin zamana ve koşullara göre değişen hukuk normlarının, kesin, değişmez ve tüm insanlığı bağlayıcı olması amaçlanan dini hukuk normları ile kıyaslanması dahi mümkün değildir. Kaldı ki İslamda "Ne yönetim (veya devlet) ne de devlet başkanı hukuku meydana getirmez; tam aksine devleti ve başkanı var kılan hukuktur. Hem devletin ve hem de devlet başkanının görevi, kendisinin de bağlı olduğu ilahî hukuku korumak, desteklemek ve devamını sağlamaktır" (Adı geçen dergi, s. 151).

Siyasal İslamcıların şeriatı tavadan taviz vermemek yolundaki kararlılıkları son derece açıktır. Kuran'daki şeri hükümlerin, çağın gereklerine uygun olup, olmaması tamamiyle tartışma dışıdır. Bu konudaki görüşlere bir küçük örnek, *Milli gazetenin* yazarlarından Abdullah Altay'ın kaleminden geliyor. "Şeriat Dersleri" başlıkla yazıda Altay şöyle diyor; "Önce ceza hukukundan başlayalım; Her şeyi bilen, geçmiş ve geleceğe hakim olan, insanları ve onların ruhlarını yaratan Allah'ın ceza hukuku diyor ki;

"Ey iman edenler! Öldürülen insanlar hakkında size kısas farz kılındı. (Bakara 178. ayetten) Hem sizin için kısasta hayat vardır. Ey akıl sahipleri, umulur ki (haksız yere adam öldürmekten) korunursunuz (Bakara 179)."

"Kısasta hayat vardır" ifadesine dikkat edilsin... İnsanı yoktan var eden Allah, bir katil bir Müslümanı taammüden öldürürse, o katilin kısas edilmesini emrediyor... İşte bu kısas can emniyetini muhafaza ediyor. Bu gerçeği anlamak için Türkiye'ye ve dünyaya bir bakalım. İnsan hayatının hiçbir kıymeti yok... Adi cinayetler, terör, anarşi, siyasi cinayetler her gün rastlanılan olağanüstü hadiseler haline gelmiş... Amerika'nın bazı eyaletlerinde güneş battıktan sonra sokağa çıkaramıyorlar... Cinayetlerin önü alınmıyor. Hapishaneler tıklım tıklım dolu... Katiller hapishanelere sığmıyor. Neden? Çünkü ilahî sosyal şeriatın ceza hukukunun kısas maddesi kaldırılmış. Beşerî sosyal şeriatın maktül değil, katili koruyan hapis cezaları uygulanmaya konulmuş... Peki kısas uygulanırsa ne olacaktı? Bir katil öldürülecekti. Binlerce cinayet planı kursaklarında kalacak, yüzbinlerce hayat kurtulacaktı (*Milli gazete*, 26 Şubat 1997).

Kısacası Altay, "öldüreni öldür" emrinin Tanrı'nın buyruğı olduğunu ve bunun yapılması sonucunda cinayetlerin arttığını anlatıyor. Demek ki Türkiye'de Şeriat devleti kurulsa, Altay, eline silah alıp, Kuran'ın hükmünü yerine getiriyorum diye, katil zanlısını vuracak ve bunu da Allah'ın emri kabul edecektir.

... Tanrısal vahyi esas alan bir yönetimin, tartışılması, eleştirilmesi, bu yönetime alternatif modeller üretilmesi, kısaca bireysel ve örgütsel olarak düşünce ve ifade özgürlüğünün kullanılmasına izin verilmesi de bir din devletinin kabul edebileceği yöntem olmaktan çok uzaktır. Dini inancın, daha önce de belirtildiği gibi tartışılmaz ve dogmatik oluşu, inananların bu alanda özgür düşünce anlayışını sınırlamalarını kendi mantığı içinde doğru kılacaktır.

İslam dininde var olan hoşgörü ve vicdan özgürlüğünün, İslam devleti olgusu ile karıştırılmaması gerekir. Çünkü İslamda tanınan

vicdan özgürlüğü, bireyseldir. İslam devletinde yaşayan, fakat İslamı kabul etmeyen diğer dinlerin inananlarına, inançları konusunda baskı yapılmaması ve dinde zorlamanın olmaması, bireysel inanç ve vicdan özgürlüğü anlamına gelir. Ancak bir İslam devletinde, İslamî kurallara aykırı, örgütlü bir siyasal hareketin kabul görmesi ve çoğulcu demokrasi içinde bu harekete siyasal özgürlük tanınması mümkün değildir.

Kaldı ki ümmetin vicdan özgürlüğünün sınırları da tartışmaya açıktır. Örneğin, Ali-İmran suresinin 85. ayetinde, "Kim İslamdan başka bir din ararsa ondan kabul edilmeyecek ve o ahirette kaybedenlerden olacaktır." denilerek, İslamı kabul edenlerin vicdan özgürlüğü, ahiret yaşamına ilişkin tehditlerle sınırlandırılmıştır. Yine aynı surenin 3. ve 4. ayetlerinde de "Allah'ın ayetlerini (Kuran'ı) inkâr edenler için mutlaka cetin bir azap vardır. Allah daima üstündür ve öç alandır" denilmek suretiyle, vicdan özgürlüğüne ciddi bir sınırlama getirilmiştir. Bakara suresi 217. ayetteki "Sizden kim dininden döner ve kâfir olarak ölürse, işte onların bütün yaptıkları dünyada da ahirette de boşa çıkmıştır ve onlar ateş halkıdır, orada ebedî kalacaklardır." ifadesi bu konudaki özgürlüğün sınırını ortaya koymaktadır. Zira gerçek anlamda bir vicdan özgürlüğü, inanmak kadar inanmamakta da özgür olmayı gerektirir.

Kaldı ki Kuran, inanmamanın cezasını sadece ahiret yaşamına da bırakmamıştır. Enfal suresinin 59-61. ayetlerinde, "İnkâr edenler geçtiklerini sanmasınlar. Onlar bizi aciz bırakmazlar, onlara karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet ve cihat için bağlanıp, beslenen atlar hazırlayın. Bununla Allah'ın düşmanını, sizin düşmanınızı ve onlardan başka bilmediğiniz, Allah'ın bildiği düşman kimseleri korkutursunuz. Allah yolunda ne harcarsanız tam olarak size ödenir, hiç haksızlığa uğratılmazsınız." denilerek, inanmamanın cezasını verme görevini inananlara yüklemiştir. Tevbe suresinin 5. ayetinde ise "Haram aylar çıkınca Allah'a ortak koşanları nerede bulursanız öldürün; onları yakalayın, hapsedin ve her gözetleme yerinde oturup, onları bekleyin" diyerek, inanmamanın cezasını ölüm olarak tescil etmiştir. Bu ve benzeri pek çok ayet İslamın yayılma dönemi içinde gelmiş ve dine karşı çıkanlar için açıkça öldürme emri vermiştir. Bakara suresi 191. ayetinde de "onları nerede bulursanız öldürün, onların sizi çıkardıkları yerden (Mekke'den) siz de onları çıkarın. Fitne çıkarmak... adam öldürmekten daha kötüdür..." denilerek, din uğruna adam öldürmek adeta kutsallaştırılmıştır. Allah yolunda savaşılır; işte onlar Allah'ın rahmetini umarlar" diyerek, bu kutsallığı teyid etmektedir.

➔ Devam edecek

DÜŞÜNCE DOSTLUĞU

Ismail Karaahmetoğlu

Ağzı aştı, gözü oynasta olanların dostluğu uzun sürmez. Bir fincan kahvenin kırk yıllık hatırı, söz gelimi söylenir. Tuz ekmek dostları yedikçe gülümser, doydukça tepeden bakar, aldıkça eğilir, vurdukça doğrulur. Şu çıkara dayalı dostlukların hiç biri uzun ömürlü olamamıştır. Çıkari adına seven, çıkari için yassılan, aldığını vermeyen sözde dostların tümü de günün birinde bozuşmuştur. Halkımız: "Yeme ile dost olan kırk yıl küs gezer" der. Bu doğru, adamsız arkasız yaşanmayacağını, yedirmeden yenmeyeceğini, vermeden alınmayacağını, rüşvetsiz iş görülemeyeceğini savunanlar hep bu yolun yolcularıdır. Bunlar, kişi kurduğu sofraya oturur diye, her kurulu sofraya çökü çöküverir. İlerideki büyük bir çıkarın yolunu adam tavlaya tavlaya, yedire yedire açar. On yıl sonra gelecek ava bugünden tuzak kurarlar. Dudakları: aldıkça ıslak, verdikçe kurudur. Başları: almak için eğik, vermek için diktir. Elleri: almak için açık, vurmak için sıkıdır. Bal tutan parmağını yalar çıkarıcılığı ile; çalmadık kapı, aşındırmadık eşik, açmadık kasa bırakmazlar.

Çıkara yaslandırılmış dostluklar örüle örüle toplum katlarını da aşar. Pay bölüşümünde de güçlüler kese doldurur, yoksullar gönül öldürür. Ev yapanın yonga kapanın bencilliğinde, bir kör doğuşudur sürer gider.

Algılar, yargılar, çağrışımlar, düşünme düşünme düzene konur. Düşündükçe usamlama yetisi gelişir. Belirli bir ereğin bilinci özleşir. Atalarımız: "Akılsız dostun olacağına akıllı düşmanın olsun", "Ölüsü olan bir gün ağlar, delisi olan her gün ağlar." yargısına

bunun için varmışlardır. Sulanmış bir beynin, dokusal sayrılıkları sonucu; yargı ve algı aksaklıkları, gereksiz ayrıntıları ana konuya bulaştırma, bağınazlık, tutuculuk, abartılmış yorumlar, düşünme düşünme olgunlaşan bir ereğin bilinci içinde gelişmez. Bu düşünce bozuklukları kişileri hırsızlığa, tefeciliğe, sömürücülüğe ve ucuz çıkar oyunlarının içine iter.

Kişi, düşünme düşünme sağlam yargılara ulaşır. Kara ve kaba oyunlardan kurtulur. Düşünme düşünme özleşir ve kişiliğini bulur. Düşünce dondukça değerler de donar.

Yurttaşların, sağlam yargılama, sağlam eleştirme, sağlam algılama, sağlam yorumlama yetilerini geliştirmek için, düşünce özgürlüğü yasalarla korunmuştur. Düşünmek suç değil, düşünceye uygun yıkıcı eylemlere girişmek suçtur. Düşünce özgürlüğüne karşı olmak da, düşünce bozukluklarının sonucudur.

Beyin düşünce üretmezse kişi yenilenemez, eleştiremez. Özgür ve bağımsız yargılarla ortaya çıkamaz. Toplumdan kaçır ya da ondan bundan öç alır. Öğrenmekten yılar, tartışmaktan çekinir ya da kaba güce başvurur. Armuda sapı, üzümüne çöpü diyerek kılıplaşmış evrenin içinde kıvranıp durur.

Çıkarların tekelinde dönen dostluklar, üç gündür. Aydınların dostluğu, çağlar boyunca sürer.

Mustafa Kemal'in özüne yerleştirdiği özgürlük ve bağımsızlık bilinci, doğru düşünenlerin ortak yantısıdır. Düşündüren dost uyutmaz. Düşünen, düşündüren, eleştiren dost aramaya bak.

ATATÜRK VE LİDERLİK

Musa Hikmet Yavuziğit

(Devlet Denetim Elemanları, Drn. Gen. Sekr.)

Atatürk, dünya tarihinde gelmiş geçmiş en büyük liderlerden birisidir. Türk tarihi içinde ise, şüphesiz en büyük liderdir.

Lider, içerisinde bulunduğu grubu, topluluğu, ulusu vb. sürükleyen, yönlendiren, yol gösteren, örnek olan, hatta komuta eden, yani yöneten kişidir.

Kişiye ön plana çıkaran, yani lider yapan ise kişinin emsallerine göre üstün nitelikler taşıması daha yürekli, daha bilgili, daha birikimli, daha atak, daha hoşgörülü, daha bağımsız kişilikli, daha dayanışmacı, kadrocu, örgütçü, yenilikçi, araştırmacı, geliştirici, hatta değiştirici, yani reformcu olması ve benzeri özellikleridir. Bunlar, zaman içinde kendiliğinden ortaya çıkıyor, liderin etrafındakiler de bu üstün nitelikleri kabul ederek liderin ekibini oluşturuyor, lidere teknisyenlik yapıyor, açıkçası onu tamamlıyorlar. İşte, buna doğal liderlik denilebilir, doğru liderlik de diyebiliriz. Çünkü, burada dışarıdan müdahale ya da direktme ile bir yönlendirme, belletme, manipülasyon yoktur.

Burada, lider, bireysel yığınak peşinde değildir. Ulusal çıkarlar peşindedir. Kendini kurtarmak, kollamak niyetinde değil, tüm yurttaşlarına daha iyi bir yaşam hazırlamak peşindedir.

İşte, Atatürk böylesi bir liderdi. Çözölmeye yüz tutmuş bir ulusu, ulusal bir birlik halinde, yani, çağdaş devlet yapısına ulaştırmak için verdiği mücadelelerle geçirdiği 57 yıllık ömründe hiçbir bireysel mülk ya da yığınak peşinde koşmadı. Tek mülkü ya da birikimi binlerce kitap oldu, demokratik ve laik Türkiye'nin kuruluşunu hazırlayan ve "Atatürk Devrimleri-Cumhuriyet Devrimleri" olarak hayata geçirilen yeniliklere ilişkin araştırmalar, raporlar oldu.

Atatürk öyle bir liderdi ki, bunu bile bireyselle indirmiyor, kelimenin tam anlamıyla bir "LİDERLER BİRLİĞİ" ya da "GRUBU" oluş-

turuyordu. Yani, demokratik anlamda "yetki göçerimi"ni bundan 70-75 yıl öncesinin koşulları ve anlayışında dahi içine sindirebilecek bir olgunluğa eriştiyordu. Oysa; bugün bile böylesi olgun, saygılı, yetki paylaşımına yatkın liderlere ender olarak rastlanmaktadır. Bugünün liderimsi kişileri öncelikle kendilerini ön planda tutmakta, benmerkezli bir yöneme sığınmakta, bir lider kadrosu oluştursalar bile bu kadroya; yandaşları, akrabaları, partizanları, tetikçileri ve figüranları dahil edilmektedir.

Atatürk'ün oluşturduğu lider kadrosunda toplumun ekonomisi, sağlığı, eğitimi, sosyal güvenliği, ulusal güvenliği, kültürü, sanatı sporu... vb. değerleri ile toplumun hemen her yönünü düzenleyen ve yöneten kesimlerinin ön plandaki isimleri vardı. Bunlar tam anlamıyla bir "beyin takımı" bir "reform komitesi" bir "koordinasyon kurulu" gibi işlevler üstleniyorlardı.

Nitekim, bu beyin takımı hem Atatürk döneminde, hem de sonraki dönemlerde ülke yönetiminin çatısını, yani kamu yönetimi piramidinin en üst halkasını oluşturmuştur.

Atatürk döneminden sonraları, özellikle ülke yönetimini yürütmeye çalışanların zaman zaman beyin takımı yerine "ayak takımı"ni ikame ettiklerine rastlanılmaktadır. Tabii böylesi bir takımın meziyetleri neye yarar, bunlar kime ne kazandırır? bu konuyu değerlendirmek gerekir.

Yine, Atatürk öylesine bir liderdi ki, ülkenin geleceğini önceden öngörebiliyor ve birçok konuda çağdaş bir devlet yapısı için geçmiş uygulamaları bir gecede terk ederek ertesi sabaha yepyeni bir anlayış ve uygulama ile girilmesini sağlayabiliyor ve tüm toplumun desteğini de arkasına alabiliyordu. Örneğin; "Harf Devrimi" ile Latin alfabesine geçildiğinde bir gecede okur-yazar oranının sıfırlar düzeyine indirilmesini göze alabiliyordu. Çünkü, biliyordu ki eski yazıyı bilenler zaten mevcut yö-

netimce %5-10 oranı arasına sıkıştırılmıştır.

Atatürk, uygulamalarında olduğu gibi, söylemlerinde de bütün hayatı boyunca âdeti milimetrik bir titizlik göstermiş, sürekli örnek olmaya, yol göstermeye, toplumu ateşlemeye, bir topluluk bilinci oluşturmaya, zıtlıkları (din, mezhep, ırk, cinsiyet, sınıf veya zümre ayrılıkları vb.) gidermeye, "toplumsal ortak paydaları" ön plana çıkarmaya, hatta toplumda yerleşik zaafı veya olumsuzlukları, güvensizlikleri, kötü alışkanlıklar yada gelenekleri doğrudan toplumun yüzüne vurmaksızın ve en gerçekçi şekliyle halka sunabilmiştir.

Hemen her meslek grubuna bir vesileyle seslenmiş, bir anlamda onların meslekî birikimi ve değerlerini paylaşmıştır.

Burada, ulusal bilinç ve ulus olma ortak hareket noktasının oluşturulmasının yanı sıra, topluma çok önemli veciz sözlerle yol gösterici, hedef gösterici nitelikte dile getirdiği görüşleri birer şifre özelliği taşımaktaydı, gelecek için ipucu veriyorlardı âdeti. Neydi bunlar?

–Türk Öğün, Çalış, Güven...

–Türk Milleti Çalışkandır, Zekidir...

–Milletle dost görünüşte ilk fırsatta iktidar mevkisine geçtikten sonra onun hakiki ihtiyaçlarını düşünecek yerde memleketi kendi istediği yolda yürüten, laf anlamayan, yetkililerin uyarılarına kulak asmayan, millette mevcut kuvvetleri şahsına bağlamaya çalışan kahraman yüzlü insanlardan hayli zarar çekildi.

–Büyük olmak için, hiç kimseye iltifat etmeyeceksin, hiç kimseyi aldatmayacaksın, ülke için gerçek amaç ne ise onu göreceksin, o hedefe yürüyeceksin. Herkes senin aleyhinde bulunacaktır, herkes seni yolundan çevirmeye çalışacaktır, fakat sen buna karşı direneceksin, önüne sonsuz engeller de yığılacaktır. Kendini büyük değil, küçük, zayıf, araçsız, hiç sayarak, kimseden yardım gelmeyeceğine inanarak bu engelleri aşacaksın. Bundan sonra da sana büyük derlerse... bunu söyleyenlere güleceksin.

Yine, Atatürk 11 Aralık 1935 akşamı Ankara Palas'ta 76. kuruluş yıldönümünü kutlayan Mülkiyelilere, dolayısıyla tüm ulusa bir mesaj gönderiyordu. Çünkü, o her topluluğa verdiği mesajın dalga dalga tüm ulusa yayılacağına ya da yayılması gerektiğine inanıyor ve bu titizlikle toplumun karşısına çıkıyordu. Aslında, Atatürk ulusal kalkınma

ve gelişme anlamında yaşamı boyunca öylesine dikkatli, öylesine duyarlı davrandı ki, her adımında ve her kararında akli hep ulusundaydı, ve ulusal sorunlar, gelecekteki "Güçlü Türkiye'yi" aklından hiç çıkmıyordu, her an bu konuları araştırıyor, tartışıyor ve değerlendiriyordu. Açıkçası Gazi Mustafa Kemal, sürekli mevzide duruyor ve mevzisini hiç terketmiyordu...

Nitekim, bundan 62 yıl önceki bir Aralık akşamında dile getirdiği mesajında şöyle diyordu...

"... Bana içten sevgilerini haykıranlar, yarım asırdan beri Büyük Türk Ulusu'nun **tam anlamıyla millet olmasına çalışan**, onunla en modern bir Türk Devleti kurmak için insanlık fedakârlıklarının hiç birini esirgemeyen kültür, idare intizam ve devlet adamlığını en son ilmî telakkilere göre tebellüğ ettirmeğe çalışmış ve çalışan yüksek değerli arkadaşlarımdır.

Onun için, söyleyiniz, o arkadaşlara ki, bu Devlet'in en aşağı yetmiş sene evvelki halini bilenleri içlerinde bulundurmaktadırlar ve yine, İnönü'nde, Sakarya'da, Dumlupınar'da çocuk olarak yaşamış ve yüksek manalı kalifiye, devlet ve millet mefhumunu anlayarak karışmışlardır. İşte, onların hepsine söyleyiniz ki, şimdiye kadar yaptıkları temiz, Türklüğe layık olabilen işlerine karşı kendilerine minnetle mütehasşısım.

Fakat yine, o arkadaşlara söyleyiniz ki, Türk milletine, Türk Cumhuriyeti Devleti'ne karşı yapmağa mecbur olduğumuz ödevler bitmemiştir ve bitecektir.

Bu dünyadan göçerek Türk Milletine veda edeceklerin çocuklarına, kendinden sonra yaşayacaklara son sözü şu olmalıdır.

Benim, Türk milletine, Türk Cumhuriyetine, Türklüğün istikbaline ait ödevlerim bitmemiştir, siz onları tamamlayacaksınız. Siz de, sizden sonrakilere, benim sözümü tekrar ediniz...-

Bu sözler bir ferdin değil, bir **Türk Ulusu** duygusunun ifadesidir. Bunu, her Türk bir parola gibi kendinden sonrakilere mütemadiyen tekrar etmekle son nefesini verecektir. Türk ulusunun nefesinin sönmeyeceğini, onun ebedî olduğunu göstermelidir...

"YÜKSEL TÜRK, SENİN İÇİN YÜKSEKLİĞİN HUDUDU YOKTUR...

İŞTE PAROLA BUDUR..."

YANLIŞ ATA OYNAYANLAR

Zeki ERGUN

Ülkemizde özellikle Cumhuriyet yönetimine geçişimizden itibaren, oynanmakta olan bir oyun vardır. Ülke ve millet bütünlüğümüzü bölmek ve şeriatı yönetim düzeni olarak yerleştirmek. Bu yalnız kendimizce değil, aynı zamanda dost-düşman tüm dünya toplumları tarafından da bilinen bir gerçektir. Ancak, oyuncular ile seyircilerinin ve de bu oyundan kendilerine bir pay çıkaracağını umanların, anlayamadıkları bir husus var: Oyun kurallarına uygun şekilde oynanmamaktadır. Şöyle ki, yarışa sokulan düşünce ve eylemlerin performansı, çağdaşlığı benimsemiş çoğunluğun sahip bulunduğu niteliklerin ve gücün düzeyinde değildir.

İmparatorluktan artakalan o üç milyonluk bir toplumun ve misâk-ı millî sınırlarımız içindeki saraylar ve kervansaraylar dışındaki yıkık-dökük vatan parçasının 75 yıllık Cumhuriyet sürecinde ulaştığı düzey göz kamaştırmakta ve kem gözlerin hasetini üzerine çekmektedir. Bu kötü bakış ve kaskançlığın asıl nedeni, Atatürk ve onun Cumhuriyeti bezeyen ilke ve inkılâplarıdır. Zira, çağdaş toplumlar arasında "ben de varım" diyebilen Türkiye'yi yaratan, Atatürktür ve onun ilme dayalı ilke ve inkılâplarıdır. Bunu yadsımak ne kadar boş bir girişimse, kem göz ve hasetin dürtüsüyle karşıt düşünce ve eylemlere bel bağlamak ta o kadar boş bir arayıştır. Çünkü, usta ellerde üstün performansla kavuşturulmuş yarış atlarını geçebilmek olası değildir. Velifendi pistlerinde ve Ankara Hipodrumunda yanlış ata oynayanlar nasıl düş kırıklığına uğramakta iseler, misak-ı millî sınırlarımız içinde siyasi oyunlar oynamak isteyenlerle, onları içerden ve dışardan destekleyenler de aynı

duruma düşmekten kendilerini kurtaramayacaklardır. Kaldı ki, bugüne değin her deneyişlerinde yarışı yitirmiş ve bu yüzden kin ve garezlerine vicdâî bir gem vuramamışlardır. Bu, eski bir süvari subayı olarak benim yakıştırmamdır, hoşgörüle...

Bir lokmayı ve bir hırkayı çağdaş bir toplumun bireylerine lâıyk görenler; takiyeye sığdırılmış her türlü şer'i hileye başvursalar da girişimlerinde başarılı olacaklarını sanmamalıdır. Yüzde doksan dokuz onda dokuzu müslüman olan bir toplumun ulaşmış olduğu çağdaşlığı ters yüz etmek olası değildir ve sonuçsuz bir hayalin ürünüdür.

Atatürkçü düşünceye sahip olanların be-densel, ruhsal ve zihinsel yapısı, her türlü karşıt girişimleri önleyebilecek ve laik, demokratik, çağdaş Cumhuriyet Türkiye'sinin ayakta kalabilmesini sağlayabilecek aşamadır. Bundan, içerde ve dışarda hiç kimsenin şüphesi olmamalı ve böyle girişimleri denemeyi hayal bile etmemelidir. Tarih, çağdaşlaşma yolunu tıkamaya çalışanların hazin sonlarını yaradılıştan itibaren saptamış bulunmaktadır. Meydanı boş bulduklarını sananlar ve bu sanı ile cihat naraları atanlar sıkıyı görünce avuç oğuşturarak "P...n yiyem" yalvarmasına sığınmaktadırlar.

Atatürkçü düşünce ve görüşte olan bizler, kin ve gareze endeksli eylem peşinde olanların, böyle durumlara düşmemeleri için, hoşgörülü bir çağrıda bulunuyoruz: Türkiye'nin bekası; laik, demokratik, sosyal bir hukuk devleti olan Cumhuriyetimizin varlığı ile kaimdir. Ama yanlış ata oynamayınız!...

Atatürkçü Düşünce ve Atatürkçülük

Bekir ÖZGEN
(Eğitimci-Yazar)

A. Atatürkçü Düşüncenin Dayandığı Temeller:

- a) Akılcılık
- b) Özgürcülük
- c) Anti-Emperyalizmcilik
- d) Tam bağımsızlık
- e) Barışçılık
- f) Bilimsellik
- g) Cumhuriyetçilik
- h) Halkçılık
- i) Ulusçuluk
- j) Laiklik
- k) Devletçilik
- l) Devrimcilik

B. Atatürkçü Düşüncenin Bizi Taşımayı Tasarladığı Yer:

1. **Ulusal egemenlik;** Türk halkının kendini yönetecek yasaları kendisinin yapması, onları değiştirebilmesi ve kendi kendisini yönetmesi,
2. **Ulusal kültür;** ana dil, ulusal tarih ve ulusal sanat bilinci,
3. **Ulusal Eğitim;** esin ve düşünce yapısını bilimden alan, yurt sevgisini öne çıkaran, padişahın emir kulunu, özgür birey ve yurttaşa çeviren süreç,
4. **Ulusal ekonomi** (borca, sömürüye, dayatmaya kafa tutan, parasının değerini korumasını bilen, bağımsız bir ekonomi),
5. **Ulusal onur;** mandacılığı yadsıyan, dış ilişkilerinde bağımsız, saygın bir ulus yapılanması,
6. **Ulusal kimlik, (benlik);** kadın haklarının sağlandığı; nereden gelip, nereye gittiğini bilen, Ulusal Bağımsızlık Savaşıyla yeni bir toplum bilinci

edinen, Batıyı önemseyen, Asya'yı unutmayan, İslamı yadsımayan, Anadolu'ya sahip çıkan, yoku varlayan, azı çoklayan ve kendine güvenli bir ulus anlayışı, yoluyla çağdaşlaşmadır.

İzlediği yol, çağdaş eğitimi yaşama geçirerek **Yeni Türk İnsanı** yaratmaktır.

C. Atatürkçülük Ne İken Ne Değildir?

Atatürkçülük;

- 1) Akılcıdır ama **nakilci değildir.**
- 2) İlim ve fenden yanadır ama **ruhsal dinamizme karşı** değildir.
- 3) Yetkeci (otoriteci) dir ama **diktacı** ya da **totaliter** değildir.
- 4) Atılımcı, yenilikçi ve değişimcidir ama **maceracı** değildir.
- 5) Tek partiyle yetinmiştir ama **çoğulculuğa karşı** değildir.
- 6) Barışçıdır ama **teslimiyetçi** değildir.
- 7) Egemenliği **halka** vermiştir ama hakka karşı değildir.
- 8) Ulusçudur ama **saldırgan ve şoven** değildir.
- 9) İlericidir ama **geçmiş yadsıyıcı** değildir.
- 10) Devrimcidir ama **kıymcı, kırimcı, zorba** değildir.
- 11) İnsancıldır ama **saf ve ödüncü** değildir.
- 12) Birleştirici ve toplumcudur ama **öykünmeci** (taklitçi) değildir.
- 13) Çağdaşlaşmacıdır ama **yadsımacı** değildir.
- 14) Bir halk devrimidir ama **bir sınıf devrimi** değildir.
- 15) Yönünü Batı'ya çevirmiştir. Uygarlıkçı ve çağdaşlaşmacıdır ama **kültürde ve dilde ya-**

bancılaşmacı değildir.

Atatürk'ün ölümünün 59. yılında, Türk Devrimi'nin (Atatürkçü Düşüncenin) katettiği yol nedir? Atatürkçülüğün ilke ve devrimleri ne denli rayına oturabilmiştir? Başka bir deyişle, Cumhuriyet Türkiyesi esenliğe çıkabilmiş midir? Hedef gösterilen çağdaşlaşma çizgisinin neresine ulaşılabilmiştir? Atatürk'ün özlemini duyduğu YENİ TÜRK İNSANI yaratılabilmiş midir? Bu soruların yanıtları hem EVET ve hem HAYIR'dır.

Bugün, altı okun ilki olan **Cumhuriyetçilik** ilkesi üzerinde pek tartışma yoksa da, diğer ilkelerin çokça aşındırılmış olduğu gözden kaçmamaktadır. Özellikle de LAİKLİK.

Belli ki su uyumuş, şeriatçılar ayık kalmıştır. Toplumun dinci kanadı "*Atatürk gitti. Kemalizm bitti*" demeye getirmektedirler. Bunlar, devrimin ateşini söndürmek için yoğun bir çaba göstermektedirler. Bir kesimi, devletin köşe başlarını ele geçirerek, Atatürkçülüğü kuşatmış bulunmaktadır. Gericilik, bağnazlık ve çıkarıcılık kurtları, "Cumhuriyet Çınarı"nı içten içe kemirmeye başlamıştır.

Böyle olunca da, demokrasi pazarındaki bir yığın olumsuzluğun faturası Atatürkçülük adına kesilmek istenmektedir.

C. Öneriler

Bu düzenbazlık, Cumhuriyetin özgür birey-yurttaşına ağır gelmeye başlamıştır. Bu nedenle de **Atatürkçüler:** tez elden örgütlenmeli ve karanlığa karşı savaşa hazır olmalıdır. Bu bağlamda;

a) Atatürkçülüğü öne çıkaran "sivil toplum örgütleri"nde görev alıp, safları sıklaştırmalıdır. Böylesi halka açık yerleri "Yurttaşlık Eğitim Merkezleri"ne dönüştürmelidirler.

b) Bu kuruluşlar aracılığıyla, Türkiye'nin özellikle gençlik ve yoksul kesimine ulaşabilmelidirler.

c) Onlara, Atatürkçülüğü doğru ve yalın olarak tanımlayan yapıtlar taşıyabilmelidirler.

d) Tüm siyasal kuruluşlara ağırlıklarını duyurabilmelidirler.

Atatürkçü sivil toplum örgütleri, akademisyenleri de yanlarına alarak, Atatürkçü dü-

şünceyi doğru algılayıp, doğru değerlendiren, doğru yorumlayan ve doğru anlatan bir ön kadro oluşturmalıdır. Bunlar, tüm iletişim araçlarını ve toplumsal olanakları kullanarak "Atatürkçülüğü" halka anlatmalıdırlar. Bunu yaparlarken de; *Atatürkçülüğün bir bütün olduğunu, Atatürkçü düşüncenin dondurulmaması, kalıplaştırılmaması, hatta bulaştırılmaması gerektiğini, Atatürkçü aydınlanmanın önünde gençliğin ve kadınlarımızın durduğunun, altını çizmelidirler.*

"Ben Atatürçüyüm" diyen her Cumhuriyet yurttaşının, Atatürkçü düşünceyi topluma iletirken, politikanın mı yalan; yalanın mı politika olarak halka yutturulmak istendiğini, Anadolu insanının gözünün önüne serme zorunluluğu vardır. Çünkü Atatürkçü düşünce, demokrasiyle örtüşüktür. Ve demokrasiye vurulan her darbenin bıçak izi, Kemalizmin omurgasında kendini belli eder.

Bu yapılamazsa, çeteler, mafyalar, vurguncularla işbirliği yapanlar; egemenliği halktan alıp hakka vermeye kalkışanlar, "Atatürkçülük ve laiklik bizden sorulur" deme aymazlığına her zaman düşebilirler.

Atatürk, dünya tarihinde hem tarih yapan, hem tarih yazan tek devrimci önderdir. Bunun bilincinde olan uygar ülkeler, Türkiye'deki Atatürk düşmanlarını da kıskanmaktadırlar. Çünkü Atatürk, onların tarihinin de bir güzelliğidir. Ve başka hiçbir ulusun böyle bir tarihi olmadığı gibi böylesi bir talihi de olmamıştır.

Yiğit Atatürkçüler unutmasınlar ki, toplumlar zaman içinde bütün kahramanlardan usanmışlardır. Ama Atatürk ve Atatürkçülük gittikçe büyümektedir.

Türkiye, Atatürk'ün yaşı kadar bir süreyi Atatürk'ün arkasından ağlayarak geçirmiştir. Göz yaşları sevginin bir kanıtı ise, Mustafa Kemal'i bu selde boğup, bir kez daha öldürmeye hakkımız olmamalıdır. Geliniz O'nu ve eserini ayakta alkışlayalım. Türk Devrimi'ne sahip çıkalım. Onu daha ileriye taşıyalım. Ve ardından birlikte seslenelim:

Ne mutlu Türküm diyenlere,

Ne mutlu Atatürkçülere.

BEN ANAYIM

*Ben anayım,
Ben üretenim, çoğaltanım.
Ben varedenim, artıranım.
Varettiklerime verdiklerimse, kendi kanım, kendi canım.
Ben özveriyim.
Ağlasamda, ağlayanların gözyaşlarını silenim
Acıları dindirenim.
Cefalara, yokluğa yoksulluğa katlananım.
Üşüyenı bağıma basanım
Ben derilere derman hastalara şifayım
Zemheri ayında gürül gürül yanan sıcak bir ateşim.
Ağustos ayında buz gibi akıp serinleten bir çağlayanım
Sevinçleri bölüşüp çoğaltanım
Acıları paylaşıp dindirenim
Ben İzis'im, Kibele'yim, Meryem'im, Amine'yim.
Bugünü geçmişten getirenim
Ben tarihım, kültürüm
Sokrat'ları, Mimar Sinan'ları, Mozart'ları insanlığa gönderenim.
Ben bilgiyim, san'atım, musikiyim
Mevlana'yı, Yunus'u, Hacıbektaş'ı sevgiyle donatanım.
Bütün sevgilerin ve güzelliklerin de anasıyım.
Ben sevgiyim
Ben İskender'lerin, Sezar'ların, Alparslan'ların, Fatih'lerin,
Ben bütün kahramanların da anasıyım
Ben ATATÜRK'ü doğuranım.*

Prof. Dr. HALİL ÇİVİ

DOKUNUN

Bir dokunsak ne foyalar çıkacak,
Hangi baştan kirli sular akacak,
Dokunmazsak birer birer kaçacak,
Yurdumuzu soyanlara dokunun.

Millet güvenerek para yatırdı,
Boyle bankaları, yedi, batırdı.
Hırsız, İsviçre'ye para kaçırdı,
Banka soyan hırsızlara dokunun.

Kimi hayalinden ihracaat yaptı.
Kimi dayısından ihale kaptı.
Kimi vergisinin üstüne yattı,
Vergi çalan yüzüzlere dokunun.

Kimi vatandaştan aldı rüşveti,
Kimi kumar ile yaptı serveti,
Kara paracılar soydu devleti,
Kara para sayanlara dokunun.

Kimler destekledi çete kurdular,
İnsanları seçe seçe vurdular,
Hangi cana nerelerde kıydılar,
Cana kıyan çetelere dokunun.

Vekiller sizlere kimse dokunmaz,
Sizin hatanıza sorgu sorulmaz.
Dokunmazsak demokrasi kurulmaz,
Halk diyorki, vekillere dokunun.

Sakınmaz'a bunu demek yaraşır,
Dökülsün oraya kirli çamaşır.
Balık baştan kokak, tüme bulaşır.
Seçilmişler kendinize dokunun.

Celâl SAKINMAZ

Atatürkçü Düşünce Derneği
Çorum Şube Sekreteri

İYİ Kİ ÖLDÜN ATAM(!)

Av. Sabahattin EDREMİTLİ
Atatürkçü Düşünce Derneği
Gökçeada Şubesi Başkanı

İnsan fanidir, ölümlüdür. Bâki olan sadece Tanrı'dır. Ancak insanlar eserleriyle yaşar, eserleriyle ölümsüzleşirler. Bir ozanın dediği gibi "İnsanoğlu eser bırakmalıdır, eser /Eser bırakmayanın yerinde yeller eser."

Atatürk eserleriyle yaşamaktadır ve bu yönden ebedidir, ölümsüzdür. Bir bakıma O'nun, zamanında öldüğü bile söylenebilir. Günümüzde heykellerine, büstlerine, ilke ve devrimlerine saldırıp onları tahrip eden veya yıkip yok etmeye yeltenenler; eğer yaşasaydı, kendisine de saldırmazlar mıydı? Yakın tarihimizde bu saldırıları gördük ve unuttuk. Millî mücadele kahramanı, İnönü zaferlerinin "Milletin mâkus tarihini yenen" ünlü komutanı, bize Lozan'ı kazandıran üstün yetenekli diplomat, Mustafa Kemal'in "Devlet Paşası", başbakan, Cumhurbaşkanı, nihayet muhalefet lideri İsmet İnönü, Uşak'ta taşlanmadı mı? Topkapı'da yolu kesilip öldürülmek istenmedi mi? Yıllarca en ağır hakaretlere, iftiralara, çirkin ve kaba davranışlara, iğrenç sözlü saldırılara göğüs germek zorunda kalmadı mı?

Bir kısım gözü dönmüş, doğru düşünebilmekten, akliselimden, insanlıktan ve insaftan nasibini almamış saldırganlar, küstahlıklarını ve cüretlerini Atamızın "Naçiz vücudu" üzerinde de uygulamaya, sergilemeye kalkışmazlar mıydı? Dahası, günün birinde ülke yönetimini ele geçiren iktidar sahipleri de kendilerini desteklemez,

onlara arka çıkmaz mıydı? Ata'nın ve kurucusu olduğu Cumhuriyet'in en güçlü döneminde, O'nun canına kastedenler, devrimlerine karşı gelenler, giderek daha da saldırgan olma gafletine düşmezler miydi?

Bunlar ve benzeri gerçeklerden ötürü, benim - Atatürk, belki de tam zamanında ölmüştür- söylemimi fazlasıyla yadırgamamak gerekir. Yaşadıkça yıpratılacak ve her geçen gün şiddetlenen, azgınlaşan, çirkinleşen ve korkunçlaşan haksız ve iğrenç saldırılar O'nu daha sağken manen çökertip, kahredecek; ölmeden öldürecekti.

Bir başka bakımdan da aramızdan zamanında ayrıldığını söylemek mümkündür. Eğer yaşasaydı, o güzelim memleketinin ne kadar kötü yönetildiğini, elleriyle kurduğu kurum ve kuruluşların nasıl hoyratça çığırından çıkarıldığını; ilke ve devrimlerinin nasıl inkâr edilip ortadan kaldırılmak istendiğini, özellikle laiklik ve bağımsızlık ilkelerinin nasıl sulandırılıp, soy-suzlaştırıldığını, "En büyük eserim" dediği Türkiye Cumhuriyeti'nin altının nasıl sinsice oyulup uçurumun kenarına getirildiğini, uygarlık yolunda büyük kazanımlar, atılımlar edinen ülkenin, nasıl orta çağın karanlıklarına yeniden çekilmek istendiğini; çağdaş uygarlık düzeyine erişme yarışında nasıl kösteklenip geri bırakıldığımızı, kuruluştan bu yana yetmiş dört sene geçtiği halde, hâlâ geri kalmışlıktan kurtulamadığımızı; "İstikbal göklerde" di-

yerek açıkça hedef göstermiş olmasına karşın, uzay çalışmalarında adımın bile geçmediğini, bilimde ve sanatta dünya çapındaki başarılarımızın yetersizliğini, eğitim ve sağlıkta sorunları bir türlü aşamadığımızı, ekonomik hayatı bir düzene sokmayı beceremediğimizi, % 90'lık enflasyondan kendimizi kurtaramadığımızı, ulusun en azından bir kesimini fakirlikten ve yoksulluktan kurtarmayı başaramadığımızı; ulusal gelirin yurttaşlar arasında adil biçimde dağıtımını sağlayamadığımızı; nasıl olup da birlik ve beraberliğimizin bozulmasına fırsat vererek, ülke bütünlüğünü tehlikeye düşürdüğümüzü, nasıl yapıp da devleti ve kurumlarını güçsüzleştirip, işlemez hâle getirdiğimizi; yargı düzenini çökertip, "Mülkün Temeli"ni nasıl olup yasa dışı çetelere teslim ettiğimizi; oy hesabından ve kişisel çıkarlarından başka bir şey düşünmeyen bir kısım yöneticiler ile politikacı esnafından bir türlü yakamızı kurtaramadığımızı; trafik canavarının dahi üstesinden gelemediğimiz için her yıl binlerce vatandaşımızı, karayollarına kurban ettiğimizi; ülke sorunları karşısında nasıl gafil vurdumduymaz ve nemelazımcı olabildiğimizi; kişisel çıkarlarımızdan, kendi kâr ve kazancımızdan, nasıl olup da, başka bir şey düşünemez hale geldiğimizi; tembel, sorumsuz ciddiyetten ve gayretten uzak laubali ama samimiyetsiz; birbirinden habersiz ve birbirine ilgisiz -ipi kopmuş tesbih taneleri- bir topluma dönüşmüş olduğumuzu çıkar ve yarar görmediğimiz için her türlü yüce ve güzel düşünce ve işlerden yüz çevirdiğimizi; devlet onuruna yeterince sahip çıkılmadığından uluslar arası arenada itibar yitirdiğimizi; Avrupa Birliğine kabul edilmek uğruna gereksiz ödümler vermekte sakınca görmediğimizi; bağımsızlığımızın bile münakaşa edilir duruma, nasıl olup da getirildiğini;

görüp de, her gün bir kere daha, bin kere daha ölmez miydi?

Bu değindiklerim ve söylediklerim -belki de- abartılıdır ve karamsar bir tablo ortaya koymaktadır. Ne var ki, kanımca büyük ölçüde doğru ve isabetlidir. Bu nedenle, birçok akliselim ve insaf ehli, söylediklerimin doğruluğunu onaylayacak ve benimle birlik olacaktır.

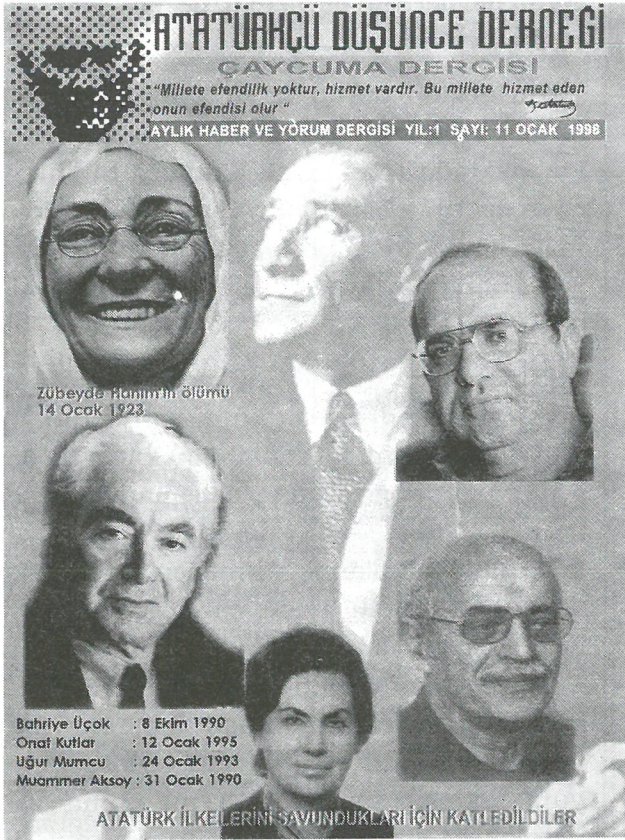
Şu halde; gün, Atatürk'ün ölüm yıldönümüdür, diye yas tutmanın günü değildir. Gün, O'na lâıyk olabilmek için, O'nun gösterdiği doğrultuda çalışmanın; eserlerinin, ilke ve devrimlerinin, yozlaştırılmasına olanak vermeden, yaşamaları ve gelişmeleri uğrunda çaba göstermenin; çağdaş uygarlık yarışında başa güreşmenin; Türkiye Cumhuriyeti'ne kanat gerip sahip çıkmanın ve bütün bunlar için bir araya gelmenin günüdür. Gün, sadece şiirler okuyup, marşlar söyleyerek O'nu anmış zannetmenin günü değildir. Atatürkçü düşünceyi benimseyip, O'nun istediği gibi "Adam Olmanın" günüdür.

Yoksa, "Ölürsem görmeden millette ümit ettiğim feyzi,

Yazılsın seng-i kabrimde vatan mahzun, ben mahzum."

diye feryat eden ve ümit ettiği feyzi görmediği için de gözü açık göçüp giden Namık Kemal gibi, görevini yapmayan insanların vicdan azabıyla gözümüz açık bu dünyadan ayrılmak, bizler için de kaçınılmaz bir alın yazısı olacaktır.

İnsanlar ölümlü, eserleri ise ölümsüzdür. O'nun eserleri, ilke ve devrimleri, kurucusu olduğu Türkiye Cumhuriyeti -her şeye rağmen- "ilelebet payidar olacak" ve Atamız da dünya durdukça yaşamaya devam edecektir."

ŞUBELERİMİZİN YAYINLARI SÜRÜYOR

Atatürkçü Düşünce Derneği Çaycuma Dergisi ***Add Çaycuma***

Çaycuma Şubemizce çıkarılan Atatürkçü Düşünce Derneği Çaycuma Dergisi, Ocak 1998 sayısında devrim şehitlerimiz olan Muammer Aksoy, Bahriye Üçok, Uğur Mumcu ve Onat Kutlar'ın resimlerine kapakta yer vermek suretiyle Bahriye Üçok dışında Ocak ayında faili meçhullere kurban verdiğimiz bu insanları bir kez daha bizlere anımsatıyor. Derginin Genel Yayın Yönetmeni Mevlüt Kırnapçı'nın "Kavramlar ve Kapsamı" başlıklı yazısıyla başlayan dergide, ilginç yazı ve söyleşiler yer alıyor. Filiz

Turpçu'nun Cevdet Can'la yaptığı söyleşinin yanı sıra Çaycuma eski Belediye Başkanı ve Millî Eğitim Bakanlığında emekli Daire Başkanı Orhan Yardımcı ile yapılan röportaja da yer verilmiş. Işık Kansu'nun bilim adamı Cahit Arf'ın yaşamını anlattığı yazısının da yer aldığı Çaycuma'nın Atatürkçü Düşünce Dergisi, kitap tanıtımı, sanat, kültür gibi güncel konuları içeren yazılarıyla dikkat çekiyor.

ADD Çaycuma Şubemizin bu dergisine, birinci yayım yılında başarılar diliyoruz.

KATI ATIKLAR

K

KATI

A

ATIKLARI

Y

YENİDEN

K

KAZANMA

PROJESİ

ÇÖP

Değildir

Baska ÇANKAYA Yok

ÇANKAYA BELEDİYESİ BELDE A.Ş.

ATATÜRK DİYOR Kİ:

"Benim nâçiz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır. Fakat, Türkiye Cumhuriyeti, sonsuza dek yaşayacaktır.

Türk Milleti, güven ve mutluluğunun kefili olan ilkelerle, uygarlık yolunda duraksamadan yürümeye devam edecektir."

(1926, Atatürk'ün S.D.III. s.80)

"Cumhuriyet, aktöre erdemlerine dayanan bir yönetimdir.

Sultanlık, korku ve korkutmaya dayalı bir yönetimdir.

Cumhuriyet yönetimi, erdemli ve namuslu insanlar yetiştirir. Aradaki ayırım bunlardır."

(1950, ASD II. s.234)